

Katinara: več kot sto milijonov za »novo bolnišnico«

Prof. Pavle Merku v svoji novi knjigi razkriva srednjeveška imena, priimke in naselja na Tržaškem (in še kje)

Za zadrugo Rogos finančne neznanke in bogat program dejavnosti

Osvobodite Tibet!

šepet ulice Montecchi

Primorski dnevnik

PETEK, 25. JANUARJA 2013

Št. 20 (20.648) leto LXIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, od 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 €

9 771124 660071

Slovenci v Trstu včeraj in danes

MARTIN BRECELJ

Slovenska prosveta prireja danes v tržaški palači Gopčević ob podpori krajevne občinske uprave ter ob pomoči sklada Polojaz in založbe Mladika simpozij o Slovencih v multikulturnem Trstu. Čas je najbrž res ugoden za tovrsten razmislek, saj se razmere v Trstu z vidika sožitja vidno spreminjajo. Vse pogostejše pojavljanje dvojezičnih tabel, rastoče zanimanje za slovenske šole, splošno priznavanje slovenskega doprinosu h krajevni kulturni zakladnici ipd. tržaške Slovence kdaj pa kdaj navdajajo celo z občutkom, kakor da bi stopali iz katakomb.

Po vsem sodeč se v sedanjem času zaključuje obdobje hudega spopada, v katerega sta se v drugi polovici 19. stoletja zapletli glavni tržaški duši, italijanska in slovenska, in ki je dosegel svoj dramatični vrhunec s poskusom kulturnega iztrebljenja Slovencev za časa fašizma ter s povračilnimi udarci, ki jih je italijanska stran utrpela ob koncu druge svetovne vojne.

Spopad med Italijo in »Slavijo« je bil v mestu ob zalivu totalen, tako da ni pri njem nihče ostal nevtralen. Judovska skupnost se je npr. postavila na stran italijanskega iredentizma, sicer upajoč, da bo Italija manj »katoliška« oziroma antisemitska od Avstro-Ogrske. Proletarski internacionalizem se je rad sprevrčal v krinko, za katero se je skrival tak ali drugačen nacionalizem, tudi tisti, ki je množično poitalijančeval slovensko delavstvo za časa kominforma.

Kot rečeno, je tega hudega obdobja zdaj najbrž konec. Zlasti po demokratizaciji in osamosvojitvi Slovenije ter po njenem vstopu v Evropsko unijo so se razmere začele umirjati. Žal pa se to dogaja v času, ko se je Trst iz nekdanjega mogočnega emporija habsburškega cesarstva zreduciral na odvečen privesek Apeninskega polotoka, če naj sežemo po jedki sintagmi Miroslava Košute. Pa tudi v času, ko slovenski živelj še zdaleč ne dosega tretjine mestnega prebivalstva, kot jo je na začetku prejšnjega stoletja ...

A zgodovine ni konec in naša naloga ni toliko objokovati preteklost, kolikor poskrbeti, da bi bila prihodnost boljša. Tržaška zgodovinska izkušnja sicer ni nič izjemnega, saj je pravzaprav le evropska izkušnja v malem. Prizadevati si zdaj zatorej moramo, da bi Trst postal mala Evropska unija. Da bi v njem vsakdo lahko ohranil svoj obraz, kakor je Srečko Kosovel sanjal v času naše najhujše stiske.

SIENA - Sumljivi finančni posli

Afera Montepaschi pljuska v poltiko

SIENA - Afera s sumljivimi finančnimi posli v najstarejši banki na svetu, Monte dei Paschi v Sieni, zaradi katere je v torek odstopil predsednik italijanskega bančnega združenja Giuseppe Mussari, dobiva nove razsežnosti. Ne le, da so iz centralne banke sporočili, da jim je banka prikrivala posle, oplazila je tudi favorita volitev. Škandal v banki je udaril po politikih, saj Monte dei Paschi velja za banko blizu Demokratske stranke. Lastnik tretjine banke je namreč sklad Monte dei Paschi, ki ga, kot opozarjajo nekateri italijanski mediji, kljub statusu zasebne družbe še vedno obvladuje lokalna toskanska oblast, ki je trdno v rokah Demokratske stranke.

Na 15. strani

Forni di Sopra Našli fosil 215 milijonov let starega pajka

VIDEM - V Forni di Sopra so odkrili fosil pajka, ki je živel pred 215 milijoni let. Gre za eno od vrst pajka, ki je z ljudskim imenom znan kot tarantela, živel pa je v obdobju triasa. Skalovje na območju Forni di Sopra je znano zaradi številnih okamin, saj so tam našli številne okaminele ostanke kač, rib, rastlin in rakov.

Na 3. strani

SLOVENIJA Premier Janša: Vlada deluje naprej

LJUBLJANA - Dan pred prvo obletnico podpisa koalicijske pogodbe sta premierju Janezu Janši podala odstopni izjavi ministra iz vrst DL Janez Šušteršič in Senko Pličanič. Premier pa je na novinarski konferenci seje vlade kot edini produktivni rešitvi označil spremembo volilnega sistema in odhod na predčasne volitve ter konstruktivno nezaupnico.

Dokler ne bo enega ali drugega, bo vlada delovala naprej s polnimi pooblastili, je predsednik vlade Janša napovedal dan po odločitvi koalicijske partnerice DL, da izstopi iz koalicije.

Na 2. strani

BENEČIJA - Na današnji dan Pred 150 leti se je rodil Ivan Trinko-Zamejski

TARČMUN - Na Tarčmunu, gorski vasici na pobočju Matajurja, se je na današnji dan pred 150 leti rodil beneški duhovnik, pesnik, pisatelj, profesor, glasbenik, risar in zaveden Slovenec ter narodni buditelj Ivan Trinko-Zamejski, ki je prestopal miselne pregrade in katerega glas je odmeval tudi izven meja Beneške Slovenije. V težkih razmerah se je učil in začel ustvarjati v slovenskem jeziku, kmalu pa je tudi spoznal, da je njegovo poslanstvo biti posrednik med slovensko in italijansko kulturo. Mogoče je ponovno prišel čas, da mu prisluhnemo in naj nam bo v razmislek v času, ko so naše pravice in zavest tako samoumevne.

Na 10. strani

GORICA - Trgovci v vse večji stiski

Županu izročili ključne svojih trgovin

Še niste naročeni? Pohitite, na voljo imate le še 7 dni!

Primorski dnevnik je naš. Podprimo ga.

NAROČNIŠKA NOVOST ZA LETO 2013

TISKANA + SPLETNA IZDAJA za ceno prve!

Primorski dnevnik

Dnevnik Slovencev v Italiji

VLADNA KRIZA V SLOVENIJI - Dan pred prvo obletnico podpisa koalicijske pogodbe odstopila ministra DL

Janša poziva k spremembi volilnega sistema ali konstruktivni nezaupnici

LJUBLJANA - Dan pred prvo obletnico podpisa koalicijske pogodbe sta premierju Janezu Janši podala odstopni izjavi ministra iz vrst DL Janez Šušteršič in Senko Pličanič. Premier pa je na novinarski konferenci seje vlade kot edini produktivni rešitvi označil spremembo volilnega sistema in odhod na predčasne volitve ter konstruktivno nezaupnico.

Dokler ne bo enega ali drugega, bo vlada delovala naprej s polnimi pooblastili, je predsednik vlade Janša napovedal dan po odločitvi koalicijske partnerice DL, da izstopi iz koalicije. Janšo so namreč v do- slej drugi največji vladni stranki pozvali, naj zaradi ugotovitev protikorupcijske komisije, da je kršil protikorupcijsko zakonodajo bo- disi odstopi bodisi sproži glasovanje o zaup- nici. A v roku, ki so mu ga postavili, se Jan- ša ni odzval, zato sta mu včeraj oba mini- stra DL izročila izstopni izjavi, premier pa je obvestilo o tem že poslal v DZ. O tem, ali bo predlagal imenovanje novih ministrov ali bo začasno za vodenje finančnega in pr- vosodnega resorja pooblastil koga od osta- lih članov vlade, pa se še ni izrekel.

Glasovanje o zaupnici ne pride v po- šte, je včeraj vztrajal Janša. Kot produkti- vni rešitvi vidi spremembo volilnega siste- ma in odhod na predčasne volitve ali kon- struktivno nezaupnico. Obstoječi volilni si- stem namreč po njegovih besedah ne za- gotavlja, da bi predčasne volitve prinesle boljše situacijo.

Konstruktivna nezaupnica je po nje- govem mnenju alternativa "štirimesečni agoniji in volilni kampanji in vsemu osta- lemu, kar bi prineslo izjemno škodljive po- sledice za državo". Tisti, ki so povzročili kri- zo, so jo po njegovem prepričanju dolžni vložiti. Slovenija po Janševem mnenju tu- di ni v situaciji, da bi si lahko privoščili pre- dčasne volitve. Pred državo je namreč nekaj nujnih odločitev, med drugim sprememba ustave v zvezi z referendumsko ureditvijo, ratifikacija pristopne pogodbe Hrvaške k EU, reforma sodnega in pravosodnega si- stema ter vpis fiskalnega pravila v ustavo.

Prvo leto mandata je vlada po Jan- ševih besedah naredila veliko stvari, tudi s pomočjo poslancev in obeh ministrov DL, težave pa so bile po njegovih besedah izključno z njenim predsednikom Gre- gorjem Virantom.

Premier se je odzval tudi na poro- čilo Komisije za preprečevanje korupci- je. Poročilo je označil kot nekorektno in dejal, da "gre za akt politične inkvizicije". Ta teden je tako vložil pritožbo, sproženi pa bodo tudi ostali pravni postopki. O vse- bini tožbe je povedal, da je izpodbijal vse, kar ne drži, in da je tega zelo veliko. Ob tem je povedal, da zelo malo posluje z go- tovinno in da je vse gotovinske transakci- je tudi pojasnil protikorupcijski komisiji. Prav tako je to natančno pojasnil v pri- tožbi, podrobnosti katere namerava pre- staviti tudi javnosti, kar bo storil "vseka- kor pravočasno, preden bo padla sodba volivcev, ki je tukaj edina relevantna".

Na Komisiji za preprečevanje ko- rupcije so navedli, da je uporaba pravnih sredstev zoper odločitve oziroma ugotov- itve institucij pravne države sicer obi- čajna, ustvarja in demokratična pot, "za ra- zliko od podtikanj in osebnih diskreditacij nadzornih institucij ter ljudi, ki vodijo takšne institucije".

Vse pa kaže, da bosta iz koalicije od- šli tudi SLS in DeSUS. Izvršni odbor De- SUS je ravno včeraj sklenil svetu stranke predlagati odhod iz koalicije, je ob robu seje odbora povedal prvak stranke Karl Er- javec. Seja sveta stranke bo 5. februarja, je napovedal. Dodal je tudi, da bodo, v ko- likor bo svet stranke tak sklep sprejel, oba ministra in državni sekretarji iz vrst De- SUS odstopne izjave premierju Janezu Jan- ši odstopne izjave podali 22. februarja. Er- javec vidi dve možnosti za rešitev trenu- te politične krize. Po njegovem mnenju je treba pripraviti vse za konstruktivno ne- zaupnico, pri čemer pa potrebujejo sode- lovanje PS. Kot pravi, bi za sodelovanje za- dostovalo, če bi se Zoran Janković umak- nil iz stranke.

Vodja poslancev SLS Mihael Prevc tudi meni, da je ena od možnosti spre-

membra volilnega sistema, a v SLS imajo s tem težave, saj se bojijo, da zlasti male stran- ke ne bi več imele toliko možnosti za vstop v DZ. Kot drugo možnost Prevc povzema možnost konstruktivne nezaupnice, ki jo kot edini pametni način rezašitve trenu- te politične situacije vidi Jakob Presečnik. Glede pogojev o sodelovanju s PS je dejal, da ni nujno, da bi Janković moral odstopi- ti z mesta ljubljanskega župana.

V največji parlamentarni stranki PS pa so pripravljeni aktivno sodelovati pri re- ševanju situacije. "Prvič, z dogovorom o projektni vladi in drugič, z dogovorom o tem, kdaj izpeljemo predčasne volitve, če si tega res vsi, ki o tem govorijo, tako želi- jo," je povedala Alenka Bratušek, ki zača- sno vodi stranko.

Prvak opozicijske SD Igor Lukšič pa je včeraj dejal, da imamo neoperati- vno vlado in neoperativno večino v DZ, zato bi bilo "za skrajšanje te agonije, v ka- tero vstopa Slovenija, dobro, da premier Janez Janša odstopi". Ponovil je, da so po mnenju SD za državo edina možnost predčasne volitve. (STA)

Slovenska vlada je danes izgubila dva svoja člana iz Državljanske liste, kmalu jima bodo sledili še ministri iz vrst DeSUS-a in verjetno SLS

SLOVENIJA - Zoran Janković

»Zamenja me lahko samo kongres stranke«

LJUBLJANA - Ljubljanski župan Zoran Janković, ki mu je kongres PS za- mrznil status predsednika stranke, po- udarja, da je edini, ki ga lahko zamenja na čelu stranke, kongres. "Naj se vsak briga za svojo stranko," odgovarja na na- vedbe DL, SLS in DeSUS, da bi bila mo- goča koalicija s PS, če se Janković umakne. V koalicijo z Gregorjem Vi- rantom Janković ne bi šel.

V izjavi za medije je poudaril, da se z državno politiko od kongresa stranke, ki je bil 12. januarja, ne ukvar- ja. "Nisem noben stric iz ozadja, bil sem vedno v ospredju," je pojasnil. Obenem pa omenjenemu trojčku parlamentarnih strank odgovarja, da PS, ko jo je vodil, ni nikomur narekovala, kaj mora v stran- ki narediti. "Te stranke naj se ukvarjajo same s sabo," je odgovoril.

Po njegovih besedah sta sicer se- daj dve možnosti. Ena je, da ti, ki izsto- pajo iz koalicije, predlagajo nezaupnico in poiščejo novega mandatarja, pojas- njuje Janković in dodaja, da imajo mož-

nost, da glasove zanj dobijo tudi v PS. Druga možnost pa so predčasne volitve. "Ampak v teh zgodbah me ni, jih tudi ne bom komentiral," pojasnjuje Janković, ki pravi, da se zaradi tega tudi "mnogo bo- lje" počuti.

Janković je vnovič pojasnil, da je na kongresu predlagal zamrznitev sta- tusa predsednika, ker državna politika za razliko od mesta Ljubljana propada. Poudarja, da tega ni storil zaradi poro- čila Komisije za preprečevanje korup- cije, v katerem ugotavljajo njegovo krši- tev protikorupcijske zakonodaje. Kot je prepričan, bo dokazal svoj prav. Ni pa želel napovedati, ali bo sprožil upravni spor. Kot pravi, bo ubral svojo pot.

Glede sedanje vladajoče koalicije Janković pravi, da bodo njeni člani tež- ko pojasnili, zakaj je Slovenija po nepo- trebnem v tako slabem stanju. Na vpra- šanje, ali bi vstopil v koalicijo s pre- sednikom DL Gregorjem Virantom, če bi imel to možnost, Janković odgovar- ja: "Jaz ne več." (STA)

ČLOVEKOVE PRAVICE - Proti SDS in NSi

Mandatno-volilna komisija DZ podprla Nussdorferjevo

LJUBLJANA - Parlamentarna mandatno-volilna komisija je včeraj s 13 glasovi za in enim proti podprla pred- log predsednika republike Boruta Pa- horja za imenovanje Vlaste Nussdorfer na mesto varuhinje človekovih pravic. Njenemu imenovanju so nasprotovali v SDS in NSi, proti pa je po pojasnilih iz NSi nazadnje glasoval le član komisije iz vrst NSi Matej Tonin.

V razpravi o kandidatkah za varuhinjo so v poslanski skupini SD menili, da Nus- sdorferjeva s svojo širino in delovanjem vli- va občutek odgovornosti do ljudi. Prav ta- ko pa ima tudi občutek velike odgovornosti za opravljanje te funkcije, je dejal vodja po- slanske skupine SD Janko Veber. Izrecno so jo podprli tudi v PS, DL, SLS in DeSUS.

V DL si želijo varuha, ki ne bo le be- ležil, ampak bo res varoval človekove pra- vice. Kandidatka je po njihovi oceni že do- kazala, da se zna boriti za človekove pra- vice. Po besedah vodje poslanske skupine DL Riharda Branislja ima pravilen odnos do varovanja človekovih pravic in je "op- timalna kandidatka".

V SLS so bili z odgovori, ki jim jih je na pogovoru podala Nussdorferjeva, za- dovoljni, je dejal vodja poslanske skupine SLS Mihael Prevc. V SLS po njegovih be- sedah sicer ne uživa stoodstotne podpo- re, ima pa večinsko podporo.

Pač pa so ji podporo odrekli v SDS. Poslanci SDS so se po besedah Eve Irgl sre- čali s kandidatko, ki pa jih ni prepričala.

Kandidatka za izvolitev potrebuje 60 poslanskih glasov, poslanci pa bodo o njeni kandidaturi odločali še na ja- nuarski seji. Zdajšnji varuhinji Zdenki Čebašek - Travnik se šestletni mandat iz- teče 22. februarja.

Komisija je poleg tega z 18 glasovi za in nobenim proti sklenila DZ predla- gati, da za prvega namestnika predse- dnika računskega sodišča imenuje vrhov- nega državnega revizorja Jorga Kristija- na Petroviča.

Komisija je v zaprtem delu seje sklenila predlagati DZ tudi, da se nepo- vezanemu poslancu Ivanu Vogrinu, osumljenemu storitve kaznivega dejanja poslovne goljufije, ne prizna imunite.

LUKA KOPER - Lani pretovorili 17,9 milijona ton, kar je 5 odstotkov več kot leta 2011

Večji pretovor, enaki prihodki

Na kontejnerskem terminalu so v Kopru dosegli dobre rezultate

ARHIV

KOPER - Luka Koper je ladijski pretovor lani povečala za pet odstot- kov na 17,9 milijona ton, medtem ko so poslovni prihodki matične družbe ostali praktično nespremenjeni pri 134,6 milijona evrov, je razvidno iz včeraj objavljenega elektronskega bil- tena koprskе družbe. Najboljši rezul- tat je Luka Koper zabeležila pri sipkih in razsutih tovorih - njihov pretovor je dosegel 7,3 milijona ton, poslovni pri- hodki s tega naslova pa so dosegli 33,5 milijona evrov. Prihodki so bili visoki tudi pri kontejnerjih (32,5 milijona evrov) in generalnih tovorih (31,3 mi- lijona evrov).

V Luki so zapisali, da je koprsko pristanišče lani obdržalo primat v se- vernem Jadranu, vendar je hkrati de- lilo usodo s sosednjimi pristanišči, ki so z izjemo Trsta beležili padec pre- tovara. Benetkam se je promet zmanj- šal za sedem, Reki pa za 16 odstotkov. Trst je dosegel štiriodstotno rast in s tem predvsem izboljšal slabe rezulta- te iz leta 2011, so navedli.

ODKRITJE - Gre za tarantelo, ki je živela na otokih v morju, ki je takrat pokrivalo Furlanijo

V Forni di Sopra našli fosil 215 milijonov let starega pajka

VIDEM - V skalovju planin v Forni di Sopra so odkrili fosil pajka, ki je živel pred 215 milijoni let. Gre za eno od vrst pajka, ki je z ljudskim imenom znan kot tarantela, živel pa je v obdobju triasa. Skalovje na območju Forni di Sopra je na splošno znano zaradi številnih okamnin, saj so tam v zadnjih tridesetih letih našli številne okamenle ostanke kač, rib, rastlin in rakov.

Okameneli pajek predstavlja zdaj pomembno najdbo, hranijo pa ga v videmskem muzeju za zgodovino narave. Pajka sta paleontologa Fabio M-Dalla Vecchia iz paleontološkega inštituta v španskem Sabdellu in sodelavec videmskega muzeja s kansaške univerze v Lawrenceu (ZDA) Paul. A. Selden poimenovala kot Friularachne rigoi v čast območja, kjer so ga našli in tudi v čast njegovega najditelja Roberta Riga. Tarantele zaradi svoje velikosti in zelo strupenega ugreza sodijo med najbolj znane pajke. Evolucija te vrste pa je malo znana, saj so doslej našli zelo malo fosilnih ostankov. Doslej so namreč iz obdobja triasa (252 milijonov do 201 milijona let pred našim štetjem) našli samo tri vrste (v Franciji, ZDA in Južni Afriki), furlanska vrsta pa je četrta iz tega obdobja.

Roberto Rigo je svojo najdbo predstavil v mednarodni strokovni reviji Acta Paleontologica Polonica. Rigo v prispevku poudarja, da gre za enega najstarejših pajkov, ki so jih našli doslej, saj je starejši od njega samo okameneli pajek, ki so ga našli v Franciji. Rigo podrobno obravnava tudi razvoj te vrste in ugotavlja, da se je družina teh pajkov, ki so živeli v Karniji ohranila več kot 100 milijonov let.

Friularachne je bil manj kot pol centimetra dolg pajek s tankimi nogami, na katerih pa je imel posebne dodatke, s katerimi je zgrabil svoj plen. Glede na velikost in na razvitost Rigo ugotavlja, da odkriti fosil predstavlja samca. Pajkov trebuh je bil po-

krit in zaščiten s posebnim oklepom, živel pa je na otokih v plitvem morju, ki je pokrivalo Furlanijo pred 215 milijoni let. V istem obdobju so na tem območju živeli tudi prvi dinozavri, katerih ostanke so našli v bližnjem Parku furlanskih Dolomitov.

Fosil pajka (zgoraj), levo računalniška podoba odkritega pajka

GOSPODARSTVO - Iskanje rešitev, da ne bi prišlo do stečaja

V družbi Lipica Turizem že prišlo do prvih odpuščanj

LIPICA - Na včerajšnjem zboru delavcev družbe Lipica turizem je direktor Kobilarne Lipica Boštjan Bizjak zaposlenim predstavil aktivnosti za rešitev trenutnih težavnih razmer. Družba je zaposlenim uspešno zagotoviti izplačilo decembrskih plač, za izplačilo januarskih pa nima zagotovljenih sredstev. Zaradi tega so se odločili za prva odpuščanja. Dva delavca sta zaposlitev izgubila že lani decembra, sedem pa jih bo okvirno ostalo brez zaposlitve v januarju. Število nadaljnjih odpovedi v prihodnjih mesecih pa bo znano v prihodnje.

Deset do petnajst zaposlenih, vključno z vodniki, ki zagotavljajo javno službo Kobilarne Lipica, naj bi v prihodnje zaposlili v kobilarni, kar je v skladu s priporočili računskega sodišča, da prihodki od ogledov kobilarne in predstav znova postanejo prihodek kobilarne. Vključno z omejenim prenosom zaposlenih se bo v družbi Lipici Turizem po zaključku kadrovskega

prestrukturiranja masa plač predvidoma zmanjšala za 60 odstotkov.

V razpravi na zboru delavcev pa je bilo slišati tudi opozorilo, da bodo morali v primeru nezadostnega finančnega priliva v februarju mogoče razmišljati celo o stečaju družbe Lipica Turizem. Aktivnosti posloводства in sveta javnega zavoda Kobilarne Lipica v vlogi edinega družbenika Lipice turizem so zato v teh dneh intenzivno usmerjene v iskanje možnih rešitev skupaj z ministrstvom za kmetijstvo in okolje, ministrstvom za finance in predsednikom sveta kobilarne Marjanom Hribarjem, so sporočili iz Kobilarne Lipica.

Rešitev bi družbi Lipica turizem v letošnji turistični sezoni omogočila nemoteno poslovanje gostinskega in hotelskega dela ter golf igrišča. Dolgoročno rešitev pa bi pomenila oddaja gostinskega in hotelskega dela v najem, skupaj z golf igriščem. Za to bo treba pripraviti vso potrebno doku-

mentacijo in izpeljati vse postopke, potrebne za oblikovanje vsestransko usklajene rešitve, poudarjajo v kobilarni. Kratkoročno pa bo po njihovih navedbah treba zagotoviti sredstva za redno poslovanje, vendar je "to omejena možnost, saj Lipica turizem ne more pridobiti jamstva za najem posojila, saj ni lastnica nepremičnin, v katerih posluje".

Javni zavod Kobilarne Lipica pa ne sme pokrivati izgube v tej gospodarski družbi, prav tako ne more njeti posojila za kritje izgube in Lipici turizem ne more zagotoviti jamstva oziroma poročila za najem posojila, saj bi to pomenilo nedovoljeno državno pomoč. "Direktor Kobilarne Lipica bo pri izvedbi nezaželenih, vendar neizbežnih ukrepov za zmanjšanje mase plač dosledno upošteval zakonodajo, vodil konstruktiven dialog s sindikati in si prizadeval izvesti omenjene ukrepe na čim manj boleč način za zaposlene," so še sporočili iz Kobilarne Lipica. (STA)

CELOVEC - Sinoči Boris Pahor dobil Tischlerjevo nagrado

Boris Pahor

KROMA

CELOVEC - Pisatelj Boris Pahor je včeraj zvečer v Tischlerjevi dvorani Slomškovega doma v Celovcu prejel letošnjo Tischlerjevo nagrado, najvišje priznanje med Slovenci na avstrijskem Koroškem. »Kot primorski rojak je v vseh svojih nastopih vedno poudarjal skrb za celoten slovenski kulturni prostor in v vse svoje izjave vključeval vedno tudi koroške Slovence,« je zapisano v utemeljitvi. Tischlerjevo nagrado podeljujeta Narodni svet koroških Slovencev (NSKS) in Krščanska kulturna zveza (KKZ). Poimenovana je po Jošku Tischlerju, ustanovitelju NSKS in prvem ravnatelju ter »očetu« Slovenske gimnazije v Celovcu. Namenjena je slovenskim rojakom ali ustanovam tako iz zamejstva kot tudi iz sveta in iz Slovenije. Pisatelju Borisu Pahorju sta jo organizaciji podelili »za življenjsko delo ob pričakovanju njegove 100-letnice«.

O podelitvi bomo še poročali.

FJK: do 31. januarja čas za prošnje za prispevke

TRST - Služba za deželne rojake v tujini in manjšinske jezike obvešča, da 31. januarja 2013 zapade rok za vložitev prošenj za prispevke iz Sklada za podporo dejavnosti ustanov in organizacij slovenske jezikovne manjšine, v smislu 18. čl. DZ št. 26/2007.

Na deželnem spletišču (www.regione.fvg.it) - »in evidenci / v ospredju« so na razpolago ustrezni obrazci za prošnje ter vse potrebne informacije.

V zvezi s kandidatnimi listami v FJK ni bilo pritožb

TRST - Včeraj popoldne je potekel 48-urni rok za vložitev pritožb v zvezi s kandidatnimi listami na tržaško prizivno sodišče. Pritožb ni bilo, tako da se bo po vsej verjetnosti v Furlaniji-Juljski krajini za mesta v poslanski zbornici potegovalo 16 list za mesta v senatu pa 13. Podatki bodo postali uradni, ko jih bo potrdil centralni urad v Rimu, kjer so bile morda vložene pritožbe, ki bi lahko imele posledice tudi na lokalni ravni.

V FJK so za senat izključili samo tri liste, za poslansko zbornico pa dve. V zvezi s tem je je lista Intesa Popolare v tiskovnem sporočilu izrazila nezadovoljstvo zaradi izključitve, do katere je prišlo zato, ker niso vložili zadostnega števila avtentičnih podpisov.

O datumu občinskih volitev v Vidmu bo odločal predsednik dežele

TRST - Osrednja direkcija za javno upravo, krajevno avtonomijo in reforme Furlanije-Juljske krajine je pojasnila, da je v skladu z zakonodajo o avtonomiji na področju krajevnih uprav predsednik FJK tisti, ki določi datum občinskih volitev na deželnem ozemlju. Zato bodo župan in občinski svet v Vidmu izvoljeni letos spomladi, vendar pa ni nujno, da bo to 26/27. maja, kot je to določilo notranje ministrstvo za dežele z rednim statutom.

STRASBOURG - Evropski komisar za širitev

Füle: V Evropski uniji nočemo »eksplozij dvostranskih min«

STRASBOURGU - Evropska komisija bo letos v procesu širitve posebno pozornost namenila odprtim dvostranskim vprašanjem, saj želi v prihodnje preprečiti težave, kakršne se na primer pojavljajo zaradi sporov Slovenije in Hrvaške. "Ne želimo, da se odprta dvostranska vprašanja uvažajo v EU in ne želimo, da dvostranske mine eksplodirajo sredi pristopnega procesa ter s tem potencialno zadržujejo ali iztirijo proces," je poudaril Füle v govoru na Parlamentarni skupščini Sveta Evrope. Dvostranski spori bodo po komisarjevih besedah eno od treh horizontalnih vprašanj, ki bodo letos "izjemno pomembna" za širitveni proces.

Komisija bo k temu problemu pristopila tako, da bo napravila seznam vseh dvostranskih vprašanj in jih razdelila po skupinah glede na njihovo zgodovino in težavnost. Nekatera dvostranska vprašanja je mogoče rešiti zlahka, za nekatera je potrebna pomoč EU in, kot je pokazal primer Slovenije in Hrvaške, lahko pomaga tudi mehanizem arbitraže, skrajna možnost pa je Meddržavno sodišče v Haagu, je pojasnil Füle.

Možnost posredovanja komisije se sicer neuradno omenja tudi v primeru problema Ljubljanske banke, če državi v kratkem ne bi zmo-

gli sami rešiti spora, vendar morata k takšni mediaciji pozvati obe vpleteni državi.

Füle pa je včeraj še poudaril pomen tega, da se dvostranska vprašanja v letu 2013 jasno opredelijo kot glavni element dobrih sosedskih odnosov, saj bo to načelo igralo vse pomembnejšo vlogo v širitvenem procesu.

Drugo horizontalno vprašanje, ki bo letos v ospredju pozornosti, je verodostojnost širitvenega procesa, pri čemer je poudarek na pravni državi. Ob tem je Füle spomnil na pristop, uveden v okviru širitvenega pregleda leta 2011, da bosta po novem najtežji poglavji - pravosodje in temeljne pravice ter svoboda, pravica in varnost, odprti takoj na začetku in zaprti na koncu.

Füle je tudi spomnil, da bo komisija spomladi objavila zadnje poročilo o pripravljenosti Hrvaške na članstvo v EU. Komisar je v minulih tednih večkrat izrazil pričakovanje, da bo Hrvaško 28. članica EU postala julija letos, kot je predvideno. Prav tako bo komisija spomladi objavila poročilo o pripravljenosti Srbije in Makedonije na začetek pristopnih pogajanj ter poročilo o pripravljenosti Kosova, da začne pogajanja o stabilizacijsko-pridružitvenem sporazumu, ki velja za nepovratno vozovnico do članstva v EU.

Evropski komisar Štefan Füle

Nov Milky center za nosečnice

V Ulici delle Peonie 3 na Opčinah bodo danes ob 10. uri odprli nov center Milky za nosečnice oz. bodoče mamice. Kulturno združenje Family Garden bo v centru ponujalo bodočim staršem vsakršno pomoč oz. nasvete za brezskrbno starševstvo in vzgojo novega družinskega člana ter za telesno vadbo med nosečnostjo. Občinstvo bo dopoldne lahko spoznalo pomen trebušnega plesa in poslušanja glasbe med nosečnostjo na primer ter si ogledalo delavnico, kjer združenje proizvaja raznorazne izdelke za nosečnice, bodoče mame in dojenčke.

Massimiliano Lacota ostaja na čelu Unije Istranov

Massimiliano Lacota je bil pred dnevi na rednem občnem zboru ponovno soglasno potrjen za predsednika Unije Istranov. Za podpredsednika je bil imenovan Enrico Neami oz. Nelia Verginella, medtem ko so ostali člani upravnega odbora Francesco Balestier, Anita Derin, Guido Luca Brunello, Enrico Brandmayr in Romano Manzutto. Na skupščini so podprli tudi dosedanje politično linijo združenja in izrazili željo, da bi Lacota ohranjal dobre mednarodne in diplomatske odnose z italijansko vlado in sorodnimi združenji.

KATINARA - Finančno kritje za gradnjo zdravstvenega parka

Več kot sto milijonov za »novo bolnišnico«

Več kot sto milijonov evrov. Toliko denarja je italijansko zakladno ministrstvo namenilo ministrstvu za zdravstvo za »preporod« tržaških zdravstvenih struktur. Sredstva naj bi služila za ureditev novega zdravstvenega parka na Katinari, kjer naj bi posodobili sedanjo dotrajano bolnišnico in ji pridali še nekaj novih struktur. V novih prostorih naj bi dobila svoje mesto tudi otroška bolnišnica Burlo Garofolo.

O preselitvi porodnišnice in drugih oddelkov otroške bolnišnice iz sedanje strukture v Istrski ulici na Katinaro je v mestu govor že trinajst let. Sedaj kaže, da se bo nekaj le premaknilo z mrtve točke. Burlo Garofolo bi moral sicer še počakati na ureditev novih struktur na Katinari. Tačas pa naj bi ga - po nekaterih napovedih - preselili v prostore sedanje glavne bolnišnice v središču mesta. Koliko časa naj bi tu »čakal« na Katinaro? Odvisno od časa, ki bo potreben za gradnjo novih prostorov. Gradnja katinarske bolnišnice v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja se je močno zavlekla. Če bo tudi ureditev novega zdravstvenega parka čakala podobna usoda, bodo morali biti v otroški bolnišnici zelo potrpežljivi ...

Priliv sredstev iz Rima je vsekakor »izredna novica«, je ocenil deželni svetnik Demokratske stranke Sergio Lupieri, po poklicu zdravnik in podpredsednik deželne komisije za zdravstvo. V tiskovnem sporočilu je spomnil, da je prispela novica o novih finančnih sredstvih v mesto le nekaj dni po objavi razpisa za izdelavo načrta za nov zdravstveni park. Zadeva ima sedaj gotovo finančno kritje. To bo brez dvoma privabilo večje število projektantov, kar naj bi vplivalo na večjo kakovost načrtov. Poseg na Katinari bo imel blagodejne posledice na tržaško gospodarstvo, predvsem na gradbeni sektor, ki ga je sedanja kriza še najbolj oglodala, je menil Lupieri.

Deželni svetnik je opozoril še na en nezanemarljiv učinek gradnje zdravstvenega parka. Treba ga bo primerno prometno povezati, zaradi česar bo potrebno urediti nekaj dostopov do Katinare. Tržaška občina je v ta namen že sredi leta 2010 podpisala kon-

vencijo z Deželo Furlanijo-Juljsko krajino, ki predvideva koriščenje nekaj več kot 4,5 milijona evrov. Za gradnjo nove povezave med nekdanjo Trbiško cesto in novim zdravstvenim parkom je bilo namenjenih nekaj več kot 3 milijone evrov. Novo krožišče med Ul. Carnaro in Ul. Brigata Casale bo stalo milijon 75 tisoč evrov, krožišče Ul. Marchesetti in Ul. Forlanini pa je bilo namenjenih 507 tisoč evrov. Tehnični urad tržaške občine naj bi v kratkem izdelal izvršni načrt, sledila bo objava razpisa za oddajo del v zakup. Lupieri je nadalje spomnil, da sta tako ureditev Reške ceste kot novo krožišče za dostop do bolnišnice na Katinari vključena v triletni seznam javnih del tržaške občine.

Deželni svetnik je tudi terminsko uokviril nova dela. V pričakovanju oddaje del v zakup za gradnjo prvega odseka del za nov zdravstveni park »imamo sedaj dve leti časa za ureditev prometnih povezav, kar je potrebno tako za dostop delavcev k bodočemu gradbišču kot tudi zdravniškega osebja, pacientov in njihovih sorodnikov v bolnišniške strukture.

Bolnišnica na Katinari

KROMA

CONFCOMMERCIO - Za AISM 7000 evrov proti multipli sklerozi

Novoletna dobrodelna pobuda tržaških trgovcev je uspešna. Z muzikalom Christmas with The Rat Pack - Live from Las Vegas, ki je 2. januarja zaživel na odru tržaškega gledališča Rossetti, je sekcija trgovcev na drobno združenja Confcommercio v sodelovanju s podjetniki in javnimi ustanovami (Deželo FJK, Trgovinsko zbornico, Fundacijo CRTrieste in Confidi Trieste) zbralo dobrih sedem tisoč evrov. Namenilo jih bo tržaškemu sedežu italijanskega združenja za boj proti multipli sklerozi AISM.

Predsednik trgovcev na drobno Mauro Di Ilio je spomnil, da so bile vstopnice brezplačne, predviden pa je bil prostovoljni prispevek v višini najmanj pet evrov. Gledalcem gre pritišeti še radodarne trgovce, ki so s prispevki nabavili več vstopnic in jih poklonili svojim strankam. Predsednik združenja Confcommercio Antonio Paoletti je poudaril, da so trgovci tudi v tako težkem obdobju dejavni na dobrodelnih ravni. Združenje AISM je v Trstu dejavno od leta 1981, trenutno sledi na tem območju približno 300 bolnikom. V letu 2012 je združenje v različnih oblikah ponudilo skupnih pet tisoč storitev. Multipla skleroza je huda bolezen, ki v Furlaniji-Juljski krajini prizadeva okrog tisoč ljudi.

OBČINA TRST - Dogovarjanja Park vile Bazzoni odprt za javnost

Vila Bazzoni v istoimenski ulici pri Sv. Vidu, kjer ima svoj sedež astronomski observatorij, naj bi v kratkem odprla vrata svojega zelo obširnega parka (skupna površina 5710 m2) javnosti.

Dogovarjanja med lastniki oz. observatorijem in tržaško občino so stekla že pred meseci. V okviru programskih smernic o mestnih zelenih površinah, ki jih je nakazala občinska uprava, naj bi park na tak način lahko koristila širša javnost. Lastniki so z občino zasnovali pogodbo o upravljanju parka v vili Bazzoni: slednja naj bi med drugim predvidevala 15-letno brezplačno občinsko upravljanje površine (z možnostjo podaljšanja te dobe za dodatnih 15 let). Občinska uprava bo morala v tem obdobju poskrbeti za vsa potrebna dela in seveda za ureditev območja, da bo primerno za obisk. Za izredna obnovitvena dela so uvodoma namenili 250 tisoč evrov (200 tisoč evrov bo krilo posojilo banke Unicredit, 50 tisoč pa Dežela FJK). V prihodnje pa so izračunali, da naj bi letno uporabili 20 tisoč evrov za vzdrževalna dela ter še kaj za ureditev priključkov za električno in vodovodno omrežje.

PADRIČE-ŽAVLJE - Razlastiveni postopek družbe Terna za gradnjo podzemnega elektrovođa za plinski terminal

Še jutri ugovori proti elektrovođu

Slovenska skupnost nasprotuje tako uplinjevalniku kot elektrovođu - Na sedežu stranke obrazec za ugovor proti razlastitvam zemljišč za gradnjo elektrovođa

Stranka Slovenska skupnost, kot znano, od vsega začetka odkrito nasprotuje gradnji plinskega terminala v tržaškem zalivu. V tem smislu so njeni izvoljeni predstavniki na občinski, pokrajinski in deželni ravni nastopili z vrsto pobud tudi v sodelovanju s koalicijskimi strankami, piše v tiskovnem sporočilu deželnega tajništva Slovenske skupnosti.

Proti plinskemu terminalu so se izrekle vse krajevne javne uprave, medtem ko je Dežela zaenkrat izbrala precej dvoumna stališča, na kar je Slovenska skupnost tudi jasno opozorila. Slovenska stranka je skupaj z drugimi tudi pozvala Slovenijo, naj odločno zagovarja stališče proti plinskemu terminalu, ki bi imel trajno kvarne učinke daleč preko meja italijanske države. Proti plinskemu terminalu se je izrekla tudi pristaniška oblast in ni še povsem jasna, katera bo usmeritev rimske vlade.

Plinski terminal je po mnenju Slovenske skupnosti v popoldnem nasprotju z gospodarskimi in družbenimi interesi Trsta in njegovega zaledja. Zato je potrebno, da mesto v celoti budno spremlja postopek, ki kljub vsem nasprotovanjem še vedno neke visi med zagovorniki ureditve in njegovimi nasprotniki, je še zapisano v tiskovnem sporočilu SSK.

V soboto zapade rok za vložitev ugovorov s strani zasebnikov, občanov in podjetij, ki jih bo gradnja novega elektrovođa med Padričami in Žavljami neposredno oškodovala. Ta naj bi služil za električno napajanje plinskega terminala, dejansko pa za zdaj gre svojo avtonomno pot. Stranka SSK je že pred časom pripravila osnutek ugovora, ki so ga številni zasebni lastniki parcel tudi že izkoristili. Ugovor sloni na dejstvu, da se postopek odvija v nasprotju z določili 21. člena zaščitnega zakona, pa tudi da neupravičeno in trajno prizadene gospodarske interese lastnikov zainteresiranih zemljišč. Osnutek ugovora je na voljo na spletnem naslovu SSK HYPERLINK "http://www.slovenskaskupnost.org" www.slovenskaskupnost.org in si ga lahko vsakdo iztisaka in izpolni. Nakar je potrebno ugovor odposlati s priporočeno pošiljko s povratnico na pristojno ministrstvo v Rim, katerega točen naslov je prav tako naložen v osnutku dvojezičnega pisma. Ugovor mora biti odposlan najkasneje v soboto, 26. januarja. Kdor bi potreboval pomoč, se lahko še danes dopoldne oglasi na sedežu stranke v Trstu (Ul. Gallina 5, tel 040/639126) ali v pisarni deželnega svetnika Igorja Gabrovca (Trg Oberdan 6, IV. nadstropje, tel 040/3773368).

Elektrovođ bo povezoval električno centralo in Žavlje

KROMA

ŠOLSTVO - Informativna srečanja Večstopenjske šole Vladimirja Bartola od Sv. Ivana

Poleg redne šolske ponudbe tudi pisana paleta dejavnosti

Urniki, programi in kakovost vzgojno-izobraževalne poti: to po besedah ravnateljice Caroline Visentin zanima starše, ki se udeležujejo informativnih seštevank v vrtcih in šolah Večstopenjske šole Vladimirja Bartola od Sv. Ivana. Nekaj informativnih srečanj oz. dni odprtih vrat je že steklo, nekaj pa jih bo še v prihodnjih dneh oz. tednih, ko bodo imeli starši priložnost, da se dodobra seznani jo z vzgojno-izobraževalno ponudbo zavoda v duhu smernic, ki polagajo poseben pomen pozornosti do otrok kot nosilcev priznanj in neodtujljivih pravic ter njihovih potencialov in ranljivosti.

Medtem ko so v vseh vrtcih zagotovljene dejavnosti do 16. ure, na osnovnih šolah ni celodnevne pouka (razen v primeru enega razreda) in trenutno zagotavljajo nekaj čez trideset tedenskih ur pouka. Pri tem Visentinova poudarja pomen sodelovanja z združenji staršev, katerih dejavnost bogati ponudbo in omogoča popoldansko bivanje, kot npr. tečaj angleščine na Osnovni šoli Frana Saleškega Finžgarja v Barkovljah, medtem ko so katinarski starši veliko pripomogli k bogatjenju šolske knjižnice.

V okviru večstopenjske šole Bartol je tudi Nižja srednja šola Sv. Cirila in Metoda, pri kateri deluje na svetoivanskem sedežu glasbena smer s 36 tedenskimi urami pouka: ob rednih kurikularnih predmetih, ki se poučujejo dopolne, je popoldne pouk instrumentov (klavirja, kitare, harmonike in flave). Na katinarski podružnici imajo »normalen« pouk s 34 tedenskimi urami, zaradi proste sobote pa imajo dvakrat v tednu podaljšek, pri čemer je tudi zagotovljeno kosilo.

Bogata je tudi paleta dodatnih dejavnosti. Tako na OŠ Milčinski poteka tečaj taj čija, deluje tudi folklorna skupina, šola pa sodeluje z italijansko osnovno šolo Sandra Pertinija z Melare. Na OŠ Finžgar polagajo važnost na vzgoji k večkulturnosti in večjezičnosti, dalje na okoljskem ozaveščanju, medtem ko v vrtcih potekajo npr. glasbene in športne delavnice, sodeluje pa se tudi z oddelki italijanskih vrtcev.

Na NSS Sv. Cirila in Metoda bodo tudi letos stekli glasbeni projekti, kot so npr. že tradicionalna Glasbena revija, udeležba na tekmovanju v Città di Castello in sodelovanje na tržaški zborovski reviji Coralmente ter projekt seznanjanja z opero. Poleg tega na šoli dvakrat na leto izhaja šolski časopis Adrenalin, dijaki katinarske podružnice pa sodelujejo pri projektu Izobraževalnega zavoda Jožefa Stefana za promocijo študija kemije. (iž)

V sredo je na svetoivanski OŠ Otona Župančiča potekalo informativno srečanje za starše otrok, ki bodo prihodnje leto obiskovali prvi razred osnovne šole

KROMA

ŠOLSTVO - Začetek pobud ob 150-letnici liceja Dante Alighieri

Klasični licej osvobaja

Uvodno predavanje pisatelja in germanista Claudia Magrisa - Pobude skozi vse letošnje leto

Klasični licej osvobaja: to je bil naslov uvodnega predavanja, s katerim se je začel niz pobud ob letošnji 150-letnici italijanskega klasičnega liceja Dante Alighieri v Trstu, ki bo potekal skozi vse leto in se bo zaključil v oktobru s sklepno slovesnostjo.

Da bi primerno začeli jubilejno leto, so pri združenju za počastitev 150-letnice povabili pisatelja in germanista Claudia Magrisa, sicer bivšega dantejevca, za katerega je vladalo res veliko zanimanje, saj je bila zborna dvorana liceja nabito polna, tako da so v večji učilnici in prvem nadstropju uredili tudi video povezavo. Pred številnim občinstvom je Magris poudaril predvsem osvobajajočo komponento klasičnega liceja oz. klasične izobrazbe. Kot je dejal, je njega klasični licej naučil, da je mogoče sočasno biti resni in igrivi, da je možno sočasno resno študirati in se skupaj smeati sistem, kar imamo radi. To, je dejal Magris, je bila velika lekcija svobode, saj prav ironija daje občutek relativnosti vsega tistega, kar se želi predstaviti kot absolutno. Dalje, klasični licej ti da možnost, da veruješ oz. ne veruješ, da ti možnost dvoma in s tem tudi možnost se izogniti suženjstvu dveh skrajnostima, in sicer slepemu fanatizmu in nihilizmu. Skratka, klasična izobrazba te lahko ubrani pred ideologijo, je prepričan Magris.

Naslednja pobuda ob 150-letnici liceja Dante bo srečanje na temo Klasični licej in pravo, o čemer bosta govorila Giovanni Gabrielli in Fabio Padovini. (iž)

Claudio Magris (na sredi) med predavanjem

KROMA

Spreminjanje mesta

Akademija za družbene raziskave Ars prireja danes v Novinarskem krožku na Korzu Italia 13 ob 18. uri srečanje na temo Kako in zakaj se mesto spreminja (ali se ne spreminja), posvečeno priložnostim in problemom spreminjanja urbanih območij v kriznem času. O tem bodo govorili docent Vittorio Torbanielli, arhitekt Marcelo Palozzo in umetnik Fabio Chiamia.

Projekt Bošket

Na sedežu združenja Proloco za Sv. Ivan in Kolonjo v Ul. S. Cilino 40/2 bodo danes ob 19. uri predstavili gradivo, ki ga je zbrala skupina, ki se ukvarja z raziskovanjem zgodovine Bošketa. Govorili bodo Lino Santoro, Luciana Boschin, Oscar Garcia in Luciano Ferluga, posegel pa bo tudi tržaški občinski odbornik Emiliano Edera.

Praznik včlanjevanja v VZPI v Naselju Sv. Sergija

Pokrajinski odbor VZPI-ANPI za Naselje Sv. Sergija, Sv. Ane in Kolonkova vabi danes ob 18. uri v Ljudski dom Palmiro Togliatti v Naselju Sv. Sergija (Ul. di Peco 7) na Praznik včlanjevanja. Ob desetletnici smrti se bodo spomnili Ondine Peteani, prve partizanske kurirke v Italiji, deportiranke v Auschwitz - št. 81672. Ondinin sin Gianni Peteani bo spregovoril o svojih desetletnih prizadevanjih za ohranjanje in širjenje vrednot odpornosti in spomina na deportacije in holokavst. Spregovoril bo o protagonistih, ki jih je imel priliko spoznati med svojim delom v korist neodtujljivih vrednot svobode, tiste svobode, ki so jo partizani med herojskim osvobodilnim bojem hrabro branili in ki je duša in temelj republiške ustave.

Bolezni, vezane na azbest

Združenje izpostavljenih azbestu obvešča, da bo jutri v dvorani Oceania na tržaški Pomorski postaji od 9. do 13. ure zdravstvena konferenca o možnem zdravljenju bolezni, ki so povezane z izpostavljenostjo azbestu. Med drugimi bosta govorila nekdanji direktor Mednarodne agencije za raziskave o raku (Iarc) Giancarlo Ugazio in predsednik Odbora za varovanje zdravja na delovnem mestu in na teritoriju Michele Michelino.

Popravek

V zvezi s člankom o praznovanju sv. Antona v Borštu, ki smo ga objavili včeraj, se je zgodila neljuba napaka. Namesto fotografskega posnetka cerkvenega zbora iz Boršta smo namreč po pomoti objavili fotografijo MePZ Fran Venturini, ki je v Borštu pel ob neki drugi priložnosti. Prizadetim in bralcem se opravičujemo.

TPPZ - Jutri do Rižarne

Baklada za mir spomin in sožitje

Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič vabi jutri, na predvečer dneva spomina, na že tradicionalno baklado za spomin, mir in sožitje. Zbirališče bo ob 17. uri pri stadionu Grezar, odhod tihega spreveda pa je predviden ob 17.30.

Udeleženci se bodo z baklo v rokah spustili po ulicah Valmaura in Ratto della Pileria, svoj tihi sprehod pa zaključili v Rižarni, kjer bodo pevke, pevci in člani orkestra pod taktirko Pie Cah zapeli nekaj priložnostnih pesmi. Partizanski pevci vabijo vse udeležence, naj s seboj prinesejo cvet, ki ga bodo položili na mesto, kjer je nekoč stala krematorijska peč, v poklon žrtvam nekdanjega nacističnega taborišča.

Takoj zatem se bodo pevci odpeljali v Milje, točneje v Verdijevo gledališče, kjer bodo ob 20.30 nastopili v družbi glasbenih prijateljev. Svojo prisotnost so tudi tokrat potrdili domači glasbeniki Kraški ovčarji, Dirty Fingers in Freakwaves ter kantavtorja Iztok Mlakar in Drago Mislej Mef. Koncert je nastal v sodelovanju z Občino Milje. Kdor si še ni nabavil karte za koncert, naj za beležimo, da so te še na razpolago v predprodaji danes v uradih ZSKD (Ul. San Francesco 20) od 9. do 17. ure ter na sedežu DSMO Ferluga v Miljah (Ul. Roma 22) od 18. do 20. ure. Sicer pa bodo na voljo tudi pri blagajni gledališča pred samim koncertom od 19. ure dalje.

ZGONIK - Ob dnevu spomina

Odprtje razstave Ko je umrl moj oče

Ob dnevu spomina bosta Občina Zgonik in krajevna sekcija VZPI-ANPI gostili potujočo razstavo (potuje od leta 2005) »Ko je umrl moj oče« risbe in pričevanja iz koncentracijskih taborišč na italijanski vzhodni meji (1942-1943). Uradno odprtje bo drevi ob 18. uri na županstvu, za predstavitev bodo poskrbeli mag. Metka Gombač, dr. Boris M. Gombač in dr. Dario Matiusi, za primerno glasbeno upravo pa MePZ Rdeča zvezda.

Razstavo, ki sta jo pripravila Centro Isontino di ricerca e documentazione storica e sociale Leopoldo Gasparini iz Gradišča in Arhiv Republike Slovenije, sestavlja 26 panojev velikega formata in prikazuje spise in risbe otrok, ki so bili od poletja 1942 do septembra 1943 internirani v italijanska koncentracijska taborišča Rab, Gonars, Treviso, Visco in Renicci. Vsi teksti imajo italijanski prevod in obširno razlago tedanjega geopolitičnega in vojaškega stanja v Sloveniji in na Hrvaškem. Ti spisi in risbe otrok, starih od 7 do 13 let, so nastali spomladi leta 1944 v partizanskih šolah na osvobojenem ozemlju ribniško-kočevskega prostora. Zaradi dokaj natančnega vođenja upravnega poslovanja med narodno-osvobodilnim bojem so se ohranili v množici arhivskega gradiva, ki je obravnavalo partizansko šolstvo. Shranjeni so v sektorju za varstvo arhivskega gradiva druge svetovne vojne Arhiva Republike Slovenije. Na voljo bo tudi katalog.

Venec v spomin na Giovannija Palatuccija

V nedeljo ob 9. uri bodo v okviru pobud ob Dnevu spomina na pobudo tržaške kvesture in društva Giovanni Palatucci položili venec k spominski plošči pri zaporu v Ulici Coroneo. Palatucci, ki se je leta 1909 rodil v Avellinu, je bil zadnji italijanski kvestor na Reki, od razglasitve rasnih zakonov leta 1938 pa je bil tudi zaščitnik reške judovske skupnosti, kar je plačal z življenjem. Rešil naj bi pet tisoč Judov, in sicer tako, da jih je poslal v nek zbirni center blizu Salerno, kjer je škofoval njegov stric. Leta 1944 je Palatuccija aretiral gestapo, kasnejšo obsodbo na smrt pa so spremenili v dosmrtno zapornico. Dva dni je prebil v tržaškem zaporu, nakar so ga deportirali v nemško taborišče Dachau, kjer je umrl 10. februarja 1945, ko še ni dopolnil 36 let.

Z ukradenim orodjem prebudil sosede

V četrtek ob 2. uri ponoči se je s stopnic v stanovanjskem bloku v Ulici Biasoletto pri Sv. Alojziju razlegal močan hrup. Stanovalci so poklicali policijo, ki je v poslopju naletela na 37-letnega I. A. Po stopnicah je vlekel razno težko orodje, s tem pa je prebudil številne sosede. Policisti so nato ugotovili, da je bil del orodja ukraden, tatvino je prijavil predstavnik krožka ARCI pri Sv. Alojziju. Sedež krožka je prav tako v Ul. Biasoletto, v bližini stanovanjskega bloka. Le-ta je na kvesturi tudi prepoznal orodje. 37-letnika so kazensko ovadili zaradi prikrivanja ukradenega blaga.

Vozilo s ponarejenim prometnim dovoljenjem

Nabrežinski karabinjerji so v sredo kazensko ovadili 28-letnega romunskega državljanca, ki je bil za volanom avtomobila z bolgarsko registrsko tablico. Med kontrolo so namreč ugotovili, da je prometno dovoljenje vozila ponarejeno.

GLEDALIŠKI VRTILJAK - Po daljšem premoru peta predstava

Kako se je troglavi zmaj želel poročiti s princesko

Po daljših božičnih in novoletnih počitnicah se je v nedeljo popoldne Gledališki vrtljak ponovno zavrtel v veselje malih in velikih. Množico otrok, staršev in sorodnikov, ki so se v dveh izmenah zbrali v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, je tokrat obiskal Mini teater iz Ljubljane, skupina, ki po navadi nastopa kar na ljubljanskem gradu. »Graj-ska« pa je bila tudi zgodba, ki so jo s pomočjo ličnih lutk podali mladi izvajalci Katja Povše, Saša Pavlin Stosič in Klemen Janežič, saj se je naslov predstave glasil Troglavi zmaj in princeske, nastala pa je v okviru mednarodnega evropskega projekta Puppet Nomad Academy 2, po motivih pravljice Milade Mašatove pa jo je napisala Petronela Dušova, ki je tudi podpisala režijo.

Zgodba govori o kralju, ki ima tri neporočene hčere: tečno Jero, inteligentno in pogumno Bistro ter prijazno Milo, ki postanejo tudi predmet zanimanja strašnega troglavega zmaja, ki se na vsak način želi poročiti z eno od njih. Najprej poskusi z Jero, a njeno kričanje in pritoževanje ga tako razjezi, da jo požre, zatem se želi poročiti z Bistro, a ta namen opusti, ko uvidi, da ne zna rešiti njenih matematičnih ugank. Nazadnje poskusi še z Milo, vendar mu ta namen prepreči princ, ki odžene zmaja in se na koncu, kot se za pravljice spodobi, poroči s princeso Milo. Živahno in napeto pripovedovanje, kjer je imel eno od bistvenih vlog simpatični dvorni norček, je navdušilo malo in veliko občinstvo, ki je nastopajoče nagradilo s ploskanjem ne samo ob koncu, ampak že tudi med predstavo. Tudi tokrat je pred vsako predstavo bila otrokom na voljo animacija, za katero je poskrbel Študijski center Melanie Klein.

Prihodnja predstava bo na sporedu 17. februarja, ko bo Lutkovno gledališče iz Maribora uprizorilo predstavo Rdeča kapica. (iž)

Protagonistke nedeljskega dogajanja so bile lutke Mini teatra

KROMA

TRŽAŠKI PUST - Prihodnje leto februarja bo tridnevna fešta

Evropski karneval v Trstu

Dobra popotnica za naše mesto in praznično vabilo za turiste - Želja po sodelovanju s pustarji iz Milj in s Krasa

Prihodnje leto bo Trst gostil Evropski karneval, ki slovi po svoji mednarodni razsežnosti. To je na večerajšnji novinarski konferenci sporočil predsednik koordinacijskega odbora Tržaškega pusta Roberto de Gioia, ki je navzoč spomnil, da je kandidatura naše mesto vložilo že večkrat, letos pa je bila kandidatura naposled tudi sprejeta.

Evropski karneval slovi po mednarodni zasedbi, v kateri sodelujejo številne naše godbe, ki skrbijo za dobro vzdušje. Povorka se vsako leto ustavi v drugem evropskem mestu, do zdaj je gostovala v številnih evropskih državah, dvakrat pa se je ustavila tudi že v Italiji, in sicer v Benetkah in Veroni, je včeraj povedal de Gioia in pristavil, da bo mednarodna karnevalska povorka v Trst prišla februarja prihodnje leto (od 13. do 16. februarja). Na Velikem trgu in okoliških trgih pa se bo plesalo in zabavalo kar tri dni.

Pridobitev kandidature je včeraj pohvalila tudi deželna odbornica za produktivne dejavnosti Federica Seganti, ki je že v prvi fazi podprla kandidaturu. Odbornica je izpostavila turistični pomen dogodka, ki bo v naše mesto privabil veliko turistov. Karneval bo odlična priložnost, da v našo regijo privabimo nove turiste, ki so željni tudi tovrstnih atrakcij, je menila Segantijeva, ki je izpostavila tudi podatek, da je kar osem turistov na deset zelo zadovoljnih z biva-

Utrinek z včerajšnje predstavitve

KROMA

njem v naši regiji. Podobnega mnenja je bila tudi občinska odbornica Elena Pellaschiar, ki je poudarila, da je Občina zelo zadovoljna, da bo prihodnje leto go-

stila dogodek, s katerim se bodo različni akterji potrudili primerno ovrednotiti naše običaje oz. navade. V nadaljevanju je bilo tudi slišati, da se predlagatelji kandidature veselijo tako zgodnje napovedi, da bo Trst gostil naslednjo izdajo Evropskega karnevala, saj bodo le tako imeli dovolj časa, da poiščejo pokrovitelje, ki bi bili pripravljeni finančno podpreti dogodek. Deželni urad za turizem bo poskrbel tako za promocijsko kot tudi logistično plat celotne operacije, je včeraj zagotovil predsednik urada Vittorio Sommariva, ki je ocenil, da je s to kandidaturo Trst dobil odlično priložnost, ki jo more čim bolj unovčiti.

Naj povemo tudi, da se tržaška pokrajina že devet let udeležuje Evropskega karnevala. Običajno na tem karnevalu maršira od 30 do 40 skupin, v njih pa je skupno od tisoč do dva tisoč oseb, ki naše mlade pojejo, plešejo in igrajo na različne instrumente. Zelo številna je po navadi tudi tržaška delegacija, ki šteje približno sto maškar.

Torej, pridobljena kandidatura je dobra popotnica za tržaški Velik trg, ki lahko brez težav sprejme tudi tako veliko povorko, pri organizaciji katere bi lahko, kot si je včeraj zaželel predsednik Tržaškega pusta Roberto de Gioia, sodelovali tudi kolegi iz Milj in s Krasa. Le s skupnimi močmi bomo našo pokrajino predstavili v najlepši luči, je še dodal de Gioia. (šč)

SSG - Niz Mini T Še zadnja tri srečanja za otroke in starše

Tri predstave za otroke in starše s prostim vstopom bodo od jutri, 26. januarja, do četrтка, 30. januarja, zaključile prvo izvedbo gledaliških srečanj MINIT, ki so nastala iz sodelovanja Slovenskega stalnega gledališča in stalnega gledališča La Contrada na pobudo Občine Trst.

Prva bo na sporedu v soboto, 26. januarja, ob 17. uri v Mali dvorani Kulturnega doma, kjer bo izredna ponovitev Andersenove pravljice o optimizmu *Kakor napravi stari je zmerom prav* v režiji Sergeja Verča. Pravljica pripoveduje o starejšem kmečkem paru, ki se odloči prodati svojega edinega konja. Po poti na sejem sreča kmet različne popotnike, s katerimi sklepa navidez nesmiselne kupčije: konja zamenja za kravo, kravo za ovco ... in tako dalje, vse do vreče obtočenih jabolok. Za svoje zamenjave je najprej v krčmi deležen posmeha, na koncu pa je za svojo iskrenost bogato nagrajen.

V nedeljo, 27. januarja, bo ob 17. uri na vrsti ponovitev predstave *Ciciban*, ki jo je Primož Bebler sestavil in režiral z izborom znanih pesmi Otona Župančiča o nagajivem Cicibanu, ki iz vsakdanjih, drobnih vtisov ustvarja zanimive zgodbe, s katerimi otroci odkrivajo svet odraslih ali se soočajo z naravo in okoljem, ki jih obdaja.

V torek, 30. januarja, pa bo vedno ob 17. uri v Mali dvorani Kulturnega doma letošnja predstava za otroke *Gledališče iz kovčka* nadomestila napovedano predstavo *Deseti raček*, ki je decembra odpadla zaradi bolezni. Predstava je nastala iz skupnega dela režiserja Dejana Spasiča, igralca Luke Cimpriča s sodelovanjem ... bratov Grimm, Charlesa Perraulta in junakov njihovih zimzelenih pravljic za otroke, ki se bodo na duhovit način pojavljali iz čarobnega, velikega gledališkega kovčka.

V predstavah nastopajo člani igralskega jedra SSG Romeo Grebenšek, Luka Cimprič, Primož Forte. Tako kot ostale, so tudi te zadnje tri gledališke predstave za otroke in njihove starše brezplačne.

CEROVLJE - Zadnjič so na Kraškem pustu nastopili v poznih 70-ih letih

Pošast pojdi stran, Krasa ti ne dam!

Že na prvi pogled je jasno, da je pustna mrzlca pošteno zgrabila Cerovce. Zadnjič so na Kraškem pustu nastopili v poznih sedemdesetih letih, letos pa so se za pravo vaškega voza odločili že preteklo pomlad, ko so v vasi priredili prvomajski praznik. Takratno praznovanje je navdušilo številne vaščane, ki so se kljub generacijskim razmikom odločili, da se preizkusijo v novem izzivu.

Iz skoraj naključne zamisli se te dni v Cerovljah nadaljuje lepa vaška zgodba. Pust je še enkrat postal trenutek druženja in sodelovanja. V dogajanje so vpeti številni vaščani, tako starejši kot mlajši. Med te spada 19-letni Christian Leghissa, ki se prvič preizkuša v oblikovanju pustnega voza. Čeprav spada v mlajšo generacijo vaščanov, si veliko prizadeva za uspešno izvedbo vaškega načrta. Skupaj z bolj izkušenim Patrikom Kocijančičem sta naš obisk vestno vodila po cerovski pustni delavnici. Resnici na ljubo se dela v vasi pod Grmado delijo v dva ločena prostora: hlev na koncu vasi je namenjen varjenju in oblikovanju manjših detajlov, medtem ko je voz pod lopo v neposredni bližini.

ni. Izvedli smo, da se okrog njega plete posebna zgodba s Šempolajci, saj so v Cerovljah pogrešali osnovno železno strukturo, ki predstavlja pravi temeljni kamen celotnega načrta. V Šempolaju so se odrekli napovedanemu posojilu, ker so se namreč tudi sami odločili za oblikovanje voza; cerovske pustarje so naposled iz zagate rešili Doberdobci.

Po začetnih težavah so dela lepo stekla, saj so pristopili na pomoč številni vaščani. Med najbolj zaslužne spada Adriano

Leghissa, z njim pa se v poznih popoldnevih z deli mudijo še Federico Prodan, Alen Fabjan in Andrej Antonič, ki je skupaj s sovaščanom Radivojem Leghissom za krajši čas odstopil delovna prostora.

Cerovci pa so kot temo izbrali njihovo trenutno nočno moro ali v tem primeru pošast, ki naj bi vrtala v globinah vaškega podzemlja. Naslov *Pošast pojdi stran, Krasa ti ne dam!* se seveda nanaša na hitro železnico, ki bi po prvotnih načrtih hitela ravno mimo Cerovlj. Prikaz vlaka bo na vozu jamčilo kar 5 hidravličnih mehanizmov, med temi pa so nekateri prave inženirske potegavščine.

V Cerovljah pa se zdaleč ne dokazujejo take uporniške odločnosti kot prebivalci Val Suse, v njihovo bran naj bi iz podzemlja stopili kar kraški krti. Izkazujejo pa se nedvomno po njihovi volji do dela in po pristnem navdušenju, ki še dodatno dokazuje uspešno oživljanje skupnega vaškega življenja.

Andrej Marušič

več fotografij na
www.primorski.eu

ŽARIŠČE

Pomen in vloga športne vzgoje v šolstvu

ANDREJ VREMEC

Pred časom smo pri ZSSDI organizirali srečanje s profesorji športne vzgoje in referenti za šport na osnovnih šolah. Prvi del srečanja, ki se ga je udeležilo približno 20 športnih delavcev, je bil posvečen predstavitvi Združenja in krajši analizi italijanskega šolskega sistema v odnosu do športne vzgoje in športnih aktivnosti na šolah. Analiza ugotavlja, da rastičajoče težave v gibalnih spretostih in zdravju otrok, pri katerih se vse prej pojavljajo srčno-žilne bolezni, ki danes postajajo že pediatrični problem (povišani krvni tlak, inzulinska odpornost, spremenjene vrednosti lipidov v krvi, spremenjena geometrija levega ventrikla idr.). To je večkrat neposredno povezano z neprimernim prehranjevanjem (debelost in prekomerna telesna teža) in z upadanjem telesne aktivnosti otrok (otroci veliko časa sedijo pred tehnološkimi pripomočki) ter z razvajanjem le-teh z nezdravimi življenjskimi navadami. Otroci se premalo prosto igrajo, zato velika večina gibalnih aktivnosti otrok današnje družbe poteka vodeno.

Pojavlja se potreba po večjem povezovanju med glavnimi akterji otrokove vzgoje, starši, šolo in popoldanskimi dejavnostmi ter večje osveščanje teh akterjev s posledicami nezdravega sloga življenja (posveti, kampanje informiranja, tematska srečanja z učitelji in starši idr.). Na srečanju so v razpravo posegli skoraj vsi prisotni profesorji in učitelji, ki so predstavili svoja stališča in gledanja na omenjeno temo. Zaključna ugotovitev vseh pa je bila, da današnji slog življenja botruje slabši gibalni kondiciji otrok in mladih nasploh.

Zelo prisotna je potreba po tesnejšem sodelovanju med šolo na eni strani in športnimi društvi in organizacijami na drugi. Bodi si v anketi, ki so jo izpolnjevali prisotni učitelji in profesorji, kot med razpravo se pojavlja želja po kvalitetnih programih športne vzgoje na osnovnih šolah (mentorstvo, tečaji splošne gibalne vzgoje, predavanja za učitelje, starše in otroke, organizacija tematskih športnih dni, aktivnosti v naravi idr.), kjer italijanski šolski sistem ne predvideva figure športnega pedagoga. Pristop do športnih aktivnosti je na nekaterih osnovnih šolah dober na drugih pa nekoliko pomanjkljiv. V nekaterih okoljih se skozi celo šolsko leto odvijajo športne aktivnosti splošne motorike, ki imajo kot cilj celostni razvoj gibalnih sposobnosti otrok, pod mentorstvom športnih strokovnjakov in izvedencev.

Tako imajo na primer dobro organizirane dejavnosti, športne dneve in prireditve šole v okolici Zgonika (Prosek, Križ, Repen, Zgonik v režiji ŠK Kras), šole iz dolinskega ravnateljstva (Boršt, Dolina, Milje, Domjo-Ricanje v režiji AŠD Breg), mestne šole v Trstu (v režiji AŠZ Bor) in šole na Goriškem (v režiji ZSSDI). Z bistveno slabšim stanjem pa se soočajo šole vzhodnega Krasa (Bazovca, Trebče in Opčine), kjer ni pravih pogojev za kvalitetnejšo organizacijo športne ponudbe ter šole iz devinsko-nabrežinske občine (Devin, Šempolaj, Nabrežina), kjer že nekaj let nimajo atletskega športnega dne in kjer je razvoj športne vzgoje pri otrocih prepuščen dobri volji posameznih učiteljev. Vadbena prostora so v nekaterih okoljih neprimerni in pomanjkljivo opremljeni.

Nekaj let se je osnovnošolska športna ponudba na področju

splošne motorike odvijala preko projekta Gioco sport, ki so ga žal nekatere naše šole premalo izkoristile. Od letošnje jeseni poskuša dežela FJK s projektom »Movimento in 3S« vključiti v redni osnovnošolski urnik figuro športnega pedagoga, kar bi srednjeročno gledano imelo zelo pozitiven učinek. Na eni strani bi s tem ovrednotili in izkoristili znanje in izkušnje številnih strokovnjakov, ki so danes brez službe, na drugi strani pa bi delno zakrpali hude vrzeli, ki jih ima italijanski osnovnošolski sistem na področju športne vzgoje.

Stanje je bistveno boljše na nižjih in višjih srednjih šolah, kjer so prisotni redno zaposleni profesorji športne vzgoje in kjer imajo na razpolago primernejše vadbene prostore in boljše izdelane športne programe, čeprav je občutiti pomanjkanje nekaterih vadbinih rekvizitov (odrivna deska, konj, švedska skrinja, blazine, metri, štoparice idr.). Tudi tu pa ne moremo mimo ugotovitve, da je športna vzgoja najbolj zastavljen učni predmet in da še zdaleč v zavesti otrok, staršev in šolnikov ni enakovreden ostalim učnim vsebinam.

Število ur športne vzgoje na vseh šolah je za današnje razmere povsem nezadostno. Načrtovanje in izvajanje učnih programov ter ugotovitev kondicijskega stanja dijakov je prepuščena profesorjem samim brez nikakršnega nadzora ali poenotenja kriterijev dela in testiranja. Ravno v tem segmentu športne vzgoje, bi znotraj naše narodnostne skupnosti v Italiji bilo mogoče programe in kriterije testiranja poenotiti in izboljšati. S tem bi imeli stalno sliko kondicijskih sposobnosti/zmožljivosti naših otrok in mladine, kar bi omogočilo optimizacijo programiranja dela na področju športne vzgoje, na naših šolah. V zvezi s tem nekateri predlagajo specifični letni seminar za profesorje, preko katerega bi lahko spremljali razvoj slovenskega športa v Italiji ter usmerjali in usklajevali šolske programe ter kriterije dela z mladimi na šolah.

Med razpravo je bilo govora tudi o športnem udejstvovanju slovenskih otrok v italijanskih športnih sredinah. Pri tem odigrava odločilno vlogo oddaljenost športne ponudbe, v nekaterih primerih pa tudi slab pretok informacij.

Ravno ta drugi aspekt dopušča nekaj manevrskega prostora za izboljšanje informacij staršem in družinam o slovenskem športu v Italiji. Večja povezanost med društvi in šolo bi prav gotovo predstavljala neko kontinuiteto oziroma sklenjeni krog pri vzgoji otrok in mladostnikov. Predvsem v mestu Trst in na Goriškem, kjer je paleta športnih panog, ki jih ponujajo slovenska društva manjša, je športno udejstvovanje slovenskih otrok pri italijanskih društvi bistveno bolj razširjeno.

Ob zaključku naj omenim še, da je ravno športna vzgoja najbolj učni predmet večine mladih in najmlajših in da se ob zmagah in porazih, ravno okoli športa sučejo pomembne življenjske vrednote kakršne so spoštovanje, fair play, sprejemanje drugačnosti, potrpežljivost, odrekanje, prizadevnost, vestnost, vztrajnost idr.

prej do novice
www.primorski.eu

ZALOŽBE - Mladinska knjiga

Letos tristodvajset knjižnih novosti

Založba Mladinska knjiga bo letos izdala 320 novih knjig, 15 učbenikov ali delovnih zvezkov ter okoli 150 ponatisov. Med uspešnicami napovedujejo prestižno izdajo monografije o Michelangelu, leto pa bodo zaznamovali tudi 100-letnica pisatelja Borisa Pahorja ter obiski tujih avtorjev. Število knjižnih novitet bo letos manjše za 15 odstotkov, povečali pa bodo število ponatisov. Med posebnimi dogodki velja omeniti obiske tujih avtorjev, med njimi italijanskega pisatelja Paola Giordana, hrvaškega avtorja Bruna Šimleše in ameriškega avtorja Patricka Nessa.

Med leposlovnimi deli je vodja tega uredništva Andrej Ilc izpostavil slikanico s Prešernovo Zdravljico in ilustracijami Damijana Stepančiča, ki je po njegovih besedah kompleksna umetnina, ki bo nagovorila tako mlade kot starejše bralce. Obeta se tudi izdaja slikanice Mauricea Sendaka Tja, kjer so zverine doma, ki velja za eno najslavnejših slikanic vseh časov, ob 60-letnici najstarejše, »še živeček« slovenske knjižne zbirke Čebelica pa bodo izdali paket desetih najboljših slikanic iz bere 433 del.

Marca bo izšel z modro ptico nagrajen mladinski roman Vinka Mödendorferja Skoraj kot v filmu, napovedujejo pa tudi mladinski roman priljubljenega ameriškega pisatelja Patricka Nessa Klic pošasti, ki je prejel več najpomembnejših nagrad za mladinsko literaturo.

Ob 50-letnici izdaje pesniške zbirke Ivana Minattija Nekoga moraš imeti rad bodo izdali ponatis s spremeno besedo njegove soproge, pesnice Ljopke Špacapan, Goran Dekleva pa bo pripravil an-

tologijo Pavčkovih pesmi, ki jim bo dodal še nekaj neobjavljenih. Desa Muck za letos piše nov roman Ljubezenski odred, od tujih romanov pa je Ilc omenil knjigo švedskega pisatelja Jonasa Jonassona Stoletnik, ki je zlezel skozi okno in izginil ter novi Giordanov roman Človeško telo.

Med priročniki bo letos blestela monografija o Michelangelu. Po besedah vodje uredništva priročnikov Urške Kaloper bo presežna v več pogledih. Ročno vezana knjiga bo ponudila najcelovitejšo predstavitev tega renesančnega umetnika slovenskim bralcem. V uredništvu pripravljajo tudi izdajo Družinskega medicinskega vodnika, ki je delo britanskih strokovnjakov, pregledali pa so ga tudi priznani slovenski strokovnjaki, je poudarila Kaloperjeva.

Med psihološkimi novostmi je Kaloperjeva izpostavila delo Bruna Šimleše Šola življenja in ljubeznoslovje ter knjigo Zorana Milivojevića Ulovimo ljubezen, v zbirki Esenca pa delo Ericha Fromma Anatomija človekove uničevalnosti in delo Susan Cain Tišina: moč introvertiranih v svetu, ki noče utihniti.

Glavni urednik založbe Bojan Švigelj je predstavil tudi podatke o izdajah v letu 2012, ko se je Mladinska knjiga lahko pohvalila s 380 novimi naslovi ter 99 ponatise v skupni nakladi več kot milijon izvodov. Izdali so 52 novih učbenikov in 71 ponatisov v skupni nakladi 223 000 izvodov ter 160 elektronskih knjig v formatu e-pub. Med prodajnimi uspešnicami so bili na prvem mestu Angeli Toneta Pavčka, na drugem Ti povem zgodbo Jorgea Bucaya, na tretjem pa Veliki atlas Slovenije.

TA TEDEN

EDINOST

PRED 100 LETI

Edinost je tokrat namenila pismo slovenskim gospodinjam: »Nikdo se ne briga za ono ženo-gospodinjo, ki s skromno odkazanim zneskom vendar osrečuje moža in družino! Koliko samozatajevanja in junaškega poguma zahteva gospodinjstvo ob današnji dragini! A, kedo jej pripoznava to? Kedo poje slavo junakinji, boreči se skozi življenje za obstanek in srečo svoje družine? (Seved niso vse take).

Nevtružena, dan za dnevom, od jutranje zore do pozne noči, je pripravljena boriti se, proti sovražnikom družine: boleznim, pomanjkanju in skrbem. Zvesta spremljevalka je svoje-ga moža – do smrti!

Človeško družbo in domovino vzdržujejo take – junakinje! One dajajo državi vestnih vojakov, domovini vrednih sinov. Na njih sloni možnost družine, od njih je odvisna bodočnost naroda. A kateri pesnik je še dovolj opeval take junakinje?

Če tudi je glava težka in noga trudna od vsakdanjega dela, četudi ji srce poka od žalosti vsled izgube svojih dragih umrlih, četudi se duša kopije v solzah neznosne boli, vsakdanje delo mora biti vendar opravljeno! Enakomerno, neizprosno stavlja življenje svoje zahteve.

in vendar so tudi one nekdaj bile v cvetu mladosti, v pomladi življenja, ki jih je obemala v brezskrbnem veselju, poljubljala na cveteča lica in srca razigrana od otroške sreče. In koliko je mož, ki ne umevajo težkoče njenega dela! Saj domače delo, to je nekaj tako navadnega. O politiki, šoli in drugem ne sme vedeti ničesar. Če vprašuje moža o tem, dobiva odgovor: »Ti tega ne razumeš!« Vendar zahteva mož, naj mu žena vzgaja otroke v modernem, sodobnem duhu za svet!

To morečo vsakdanjost bi mogli vendar spremeniti v pravo sveto ognjišče, ki je vendar osrčje vsake družine, in sicer s tem, da bi z vsemi močmi pospeševali duševni razvoj gospodinje. In to z uporabo tisočerihih prilik, ki tudi najožje kroge spravljajo v stik s širnim svetom. Potem bi smeli pričakovati žetev obilega sadu! Potem bi tudi v onih materah, ki žive med tujim narodom, in ki sramujoč se svojega jezika, vzgajajo svoje otroke v drugem jeziku, zaplapolal ogenj ponosa, ki bi jih pobujal za razvoj našega naroda. Vzgjajale bi svojemu narodu značajne, zveste, vredne sinove!«

TA TEDEN

PRIMORSKI DNEVNIK

PRED 50 LETI

V teh dneh so na Opčinah otvorili novo železniško postajo, »ki združuje obe do sedaj obstoječi postaji na Južni železnici (Poggioreale campagna) in na Jeseniški železnici (Poggioreale del Carso). S tem je zaključeno tretje pomembno delo za okrepitev železniškega omrežja, ki ga je predvideval poseben zakon v korist Trsta petinpetdesetega leta.

Prva gradnja se je nanašala na elektrifikacijo železniške proge Quarto d'Altino – Červinjan, kar so dokončali leta 1959. Druga gradnja se je nanašala na obnovitev tržaške centralne železniške postaje, katero so dokončali leta 1961. Tretja in zadnja gradnja pa se nanaša na združitev že omenjenih dveh postaj. Na tem področju se namreč križata dve važni železniški progi, ki prihajata z jugoslovanskega področja: »Južna železnica«, ki povezuje Trst preko Ljubljane in Maribora z Dunajem in ki je najstarejša ter »Jeseniška železnica«, ki je bila zgrajena leta 1909 in ki povezuje Trst preko Podbrda in Jesenic z obsežnim področjem Srednje Evrope. Ta železnica je sedaj najvažnejša proga za tranzitni promet tržaškega pristanišča.

Praktično sta obe postaji postali po drugi svetovni vojni obmejni in morajo na njih izvrševati zapletena carinska, policijska in druga nadzorstva, poleg tega pa sta to tudi ranžirni postaji za tržaško pristanišče. Že dalj časa postaji nista zmogli vsega prometa, ki stalno niha in je zlasti pri uvozu žive živine prihajajo do težav, da so morali izkoristiti tudi postajo na Proseku. Iz vseh teh razlogov so sklenili, da obe postaji združijo.

Glavno prednost predstavlja znatno hitrejšo poslovanje, ki ga omogoča centralizirana služba in dejstvo, da bo nova postaja sprejela okoli petsto vagonov več, kot sta jih prej lahko obe stari skupaj. Popolnoma na novo so zgradili tudi postajno poslopje za potniški promet, saj je bila stara baraka že res nedostojna za obmejno postajo. Celotna gradnja je zahtevala šestindesetdeset tisoč delovnih dni in je veljala tisoč šeststo milijonov lir.«

OBLETNICA - Priložnost za ponovno odkrivanje lika in dela očaka Beneških Slovencev

Na današnji dan pred 150 leti se je rodil Ivan Trinko - Zamejski

Andrej Budal je leta 1964 zapisal: »V Trinku – Zamejskem se je oglašil polnokrven slovenski pesnik, glasnik žive narodne bolesti zaradi odtrganosti od celotnega slovenskega debla, nepomirljiv obtoževalec prekanjenih raznarodovalcev, vztrajen branilec narodnih pravic, ljubosumen čuvár zahodne jezikovne meje, vnet in prepričan zagovornik prijateljskega sožitja med Slovenci in Latinci, odločen nasprotnik vsakega nasilja.«

In prav na današnji dan, 25. januarja, se je na Tarčmunu, gorski vasi na pobočju Matajura pred 150 leti rodil Ivan Trinko - Zamejski. Duhovnik, pesnik, pisatelj, profesor, glasbenik, risar, zavedni Slovenec, je svoje življenje zapisal ne samo Bogu temveč tudi lastni slovenski identiteti, ki jo je politično dogajanje ob koncu 19. in začetku 20. stoletja v Beneški Sloveniji poskušalo zatreti. Zato je domača govorica živela le v ozkem družinskem krogu in cerkvi, bila je melodija njegovih otroških let. Izjemno nadarjen in bister deček je svoje osnovnošolsko šolanje nadaljeval v Čedadu in kasneje na videmski nadškofijski gimnaziji. Tako se je znašel v tujem okolju, kjer je njegov nenasitni duh našel nove izzive in nova znanja, ki so s svojo drugačnostjo na pretkan način prežale na mladega semeniščnika.

Domače narečje, ki ga je spremljalo v otroštvu je kmalu spodrinila italijanščina, a kot sam pravi v intervjuju z Alojzijem Resom leta 1923, je norčevanje furlanskih sošolcev v njem prebudilo narodno zavest in se je takrat lačen slo-

Ivan Trinko

venske besede lotil prebiranja »mohorjevka«, na katere je bila naročena njegova družina. Čeprav je v začetku slovenščina zanj bila trd oreh, je pri tem vztrajal in začel v tem jeziku tudi ustvarjati. Prvič se je v slovenščini javno oglašil leta

1884 v Ljubljanskem zvonu, v katerem so pozneje izhajale njegove pesmi, tako kot v tržaški Slovenki. V Domu in svetu je pisal črtice o rodni Benečiji in Reziji. S pomočjo Simona Gregorčiča, s katerim ga je vezalo tesno prijateljstvo, je leta 1897 izdal svoje Poezije, ki so izšle v dvojnem snopiču Slovanske knjižnice.

Bister in dovzetan mladenič, kot je bil Trinko, je kmalu spoznal, da je njegovo poslanstvo biti posrednik med obema kulturama, slovensko in italijansko. In le-temu se ni nikoli odpovedal. V njegovem knjižnem opusu se vrstijo dela v obeh jezikih, v katerih medsebojno spoznava oba svetova.

Glas Ivana Trinko je odmeval izven meja Beneške Slovenije, prestopal je mentalne pregrade in čeprav je bil v tistem povojnem času marsikomu trn v peti, je po začrtani poti stopal do samega konca plodnega in dolgega življenja. Umrli je v domači vasi, 26. junija 1954.

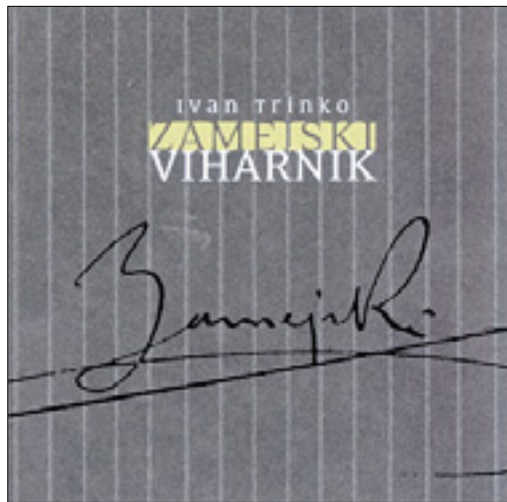
Mogoče je ponovno prišel čas, da mu prisluhnemo in naj nam bo v razmislek v času, ko so naše pravice in zavest tako samoumevne. Pa je res tako?

Pri Založništvu tržaškega tiska je leta 2006 izšlo njegovo zbrano delo, ki ga je urednik Miroslav Košuta zbral v knjigi Ivan Trinko - Zamejski viharnik. V njej so poleg že objavljenih pesmi, zbrane tudi tiste, ki so ostale le na papirju v Trinkovi zapuščini, Gregorčičeva pisma ter različni spisi, ki jih je objavljaval v takratnem slovenskem časopisu. Knjigi je dodan tudi intervju iz leta 1923,

zapis Srečka Kosovela ter prispevek o življenju in delu Ivan Trinko, ki ga je pripravil Andrej Budal.

Ivan Trinko – Zamejski viharnik ni le poln pregled njegovega ustvarjanja, temveč tudi očesu prijetna in lično oblikovana knjiga, delo Rada Jagodica. Kot taka si je leta 2006 prislужila naslov najlepše slovenske knjige na 26. Knjižnem sejmu v Ljubljani. Za vse tiste, ki bi želeli knjigo podariti ali razširiti lastne kulturne vidike jo po prav posebni, »praznični« ceni dobite v Tržaški knjigarni v Trstu in na Opčinah ter v goriški Katoliški knjigarni.

Alina Carli

KONCERT - V Kulturnem domu Nova Gorica Flavtistka Eva-Nina Kozmus in Orkester Slovenske filharmonije

Na prvem abonmajskem koncertu v novem koledarskem letu je v Kulturnem domu Nova Gorica nastopila mlada slovenska flavtistka Eva-Nina Kozmus. Glasbenica, ki še ni prestopila prag dvajsetih let, je z orkestrom Slovenske filharmonije izbrala Koncert za flavto v d-molu Carla Philippa Emanuela Bacha, sina Johanna Sebastiana Bacha, in s to izvirno potezo pritegnila že pred pričetkom koncerta zanimanje.

Skladba, ki se v svoji zgradbi in zvočnosti spogleduje s klasicizmom in napoveduje zgodnje romantične slogovne težnje, ni pogosto na koncertnih sporedih. Toliko manj bomo to delo zasledili v izvedbi mladih glasbenikov. Nadarjena flavtistka, študentka lyonskega konservatorija in branilka naslova Evrovizijska mlada glasbenica leta 2010 (Dunaj), je navdušila s tem delom kot suverena, zanesljiva umetnica. Njena dovršena igra, ki je zagotovo sad marljivega študijskega dela prepletenege z nadarjenostjo, se lahko primerja z nastopi uveljavljenih muzikov.

Mili nasmehi, ki so flavtistki tu pa tam zaigrali na obrazu, so bili zgovorniki: orkester jo je vzel za svojo in ona jih ni razočarala. To pa se je izražalo v prepričljivi medsebojni povezavi z odlično izvedbo. Inventivnost Eve-Nine Kozmus se kaže z blago izzivenostjo. Znotraj akademskega pristopa poskuša najti svoj način podajanja. Premišljeno, a z veliko mero radovednosti, raziskuje zavozlana glasbena sporočila in tako postane njen nastop naravno prepričljiv. Pri poskusih objektivnega oddaljevanja od same sebe glasbi ne dodaja, ne odvzema, ampak ji dovoli, da spregovori skozi njo v vsej preprosti veličini.

Koncert je bil razdeljen na dva sklopa: v prvem sta bili na sporedu deli za godalni orkester, ki je združeval sodobno skladbo skladatelja Pavleta Merkùja, njegovo priredbo ljudske Sijaj, sijaj sonce, in skladbo starejšega datuma iz 18. stoletja C. Ph. E. Bacha. Skladbi sta si bili kot proti utež in se slogovno presenetljivo ujemali. Koncert za flavto, ki je kljub starejšemu baročno-klasicističnemu izrazu zazvenel kot aktualna, vedno elegantna glasba,

Eva-Nina Kozmus

je bil s svojo zgradbo blizu današnjemu racionalnemu in analitičnemu mišljenju in tako dopolnjeval Merkùjevo sodobno govorico. Veliko bolj se je orkester prepustil izpovedi glasbe Bachovega Koncerta kot Merkùjevi Slovenski rapsodiji, kjer linija glasbe se še ni povsem izlila, da bi se globoko dotaknila poslušalcev, kot se je to zgodilo potem z Bašalom in Čajkovskim.

Dirigent Simon Krečič je v dokaj obsežni in romantično izpovedni 4. simfoniji Petra Iljiča Čajkovskega karizmatično pritegnil poglede glasbenic in glasbenikov, tako da je izvedba pokazala metropolitskega Čajkovskega, čigar glasba je preplet tako slovanske kot zahodne filozofije - kot jo (danes) predstavlja tudi ideja Evrope. Pod njegovo taktirko vsebinsko melanholična simfonija, hrepeneče zazrta v preteklost, ni izražala zgolj nepopoljšljivo bolešno občutljivost, ampak je zazvenela kot optimistično delo polno domiselnih premis znotraj zagledanosti v doživeto. Kljub značilno ruski globoko čustveni izpovedi, je 4. simfonija pod Krečičem dala vpogled v pester zvočni svet Čajkovskega, ki ni obtežil z žalostjo, ampak je prej dal pobudo k vedremu razmisleku.

Metka Sulič

SLIKARSTVO - V Muzeju Guggenheim v Betetkah do 10. februarja

Antološka razstava Giuseppeja Capogossija

V beneškem Muzeju Guggenheim bo do 10. februarja na ogled antološka razstava del Giuseppeja Capogossija, enega izmed največjih protagonistov povojnega umetniškega snovanja. Razstava obsega več kot sedemdeset eksponatov, med katerimi so slike in dela na papirju. Eksponati prihajajo iz zasebnih zbirk in pomembnih muzejskih ustanov, kot so Center Georges Pompidou, Mart v Roveretu, Brooklyn Museum of Art, San Francisco Museum of Modern Art in rimska Galleria Nazionale d'Arte Moderna.

Giuseppe Capogorossi se je rodil leta 1900 v Rimu, kjer je tudi umrl leta 1972. V začetku tridesetih let prejšnjega stoletja se je posvečal figurativnemu raziskovanju. Takrat je skupaj s Corradom Caglijem in Emanuelajem Cavallijem sestavil »Manifesto del primordialismo plastico«, ki je obravnaval prisotnost arhaičnega elementa v sodobnem svetu in razmišljal o načinu njegovega izražanja v umetnosti.

Prva dela rimskega slikarja označujeta izrazito tonsko slikanje in posebna osvetlitev figur ter prostora. V tem mističnem in brezčasnem vzdušju lahko zasledimo, sicer zelo nežno, elemente, iz katerih se je razvil slog, ki je avtorju prinesel mednarodni sloves.

Beneška razstava nam nudi tudi možnost, da se prvič soočamo z nekaterimi zelo redkimi deli. Slednja namreč razkrivajo avtorjevo postopno raziskovanje sinteze oblik, prepletajočih se z znaki, črkami in številkami, ki je v nadaljnjem privedla Capogrossija do značilnega bistvenega arhetipskega simbola. O tem nam priča sklop Študij oken, nastalih med letoma 1948 in 1949. Iz leta 1948 je slika Dve kitari, ki je ključnega pomena za avtorjev prehod iz figurativnosti v novo abstrakcijo. Leta 1949 pa so med dunajskim bivanjem nastala pod vplivom simbolizma prva dela označena z besedo Podlaga in s številkami. Od takrat je na tak način Capogrossi označil vsa svoja dela.

Na samostojni razstavi leta 1950 v rimski Galeriji del Secolo je avtor predstavil prve slike grajene s svojevrstnim edinstvenim znakom. Šlo se je za srpast nazobčan element, razčlenjen v prostoru, včasih v verižnih segmentih včasih v

velikih barvnih znakih. Takrat je Capogrossi skupaj z Burrijem, Collo in Balocom ustanovil sicer kratkotrajno Skupino Origine, v sklopu katere se je začelo ponovno govoriti o primitivni naravi in znaku v nasprotju z dekorativnostjo abstrakcije.

Z novim slogom in pristopom je rimski slikar vzbudil zanimanje mednarodne kritike. Leta 1951 je kot edini italijanski predstavnik sodeloval na pariški razstavi Véhémences Confrontées. Na tej pobudi so razstavljali umetniki kot so Franz Kline, Georges Mathieu in Jakson Pollock. Leto kasneje se je Capogrossi pridružil skupini umetnikov, ki so pripadali gibanju »spazialisma« in začel sodelovati z znanim galeristom Carlom Cardazzom, ki je začel predstavljati Capogrossijevo delo po vsem svetu.

Capogrossijevo antološko razstavo v Benetkah si je mogoče ogledati od srede do ponedeljka od 10. do 18. ure.

Štefan Turk

Zadnje čase se o Tibetu skoraj nič ne govori. Slišati je absurdno, a zgleda, da smo ljudje izgubili zanimanje za dogajanja v najvišje ležeči državi na svetu. Kaj se je zgodilo s Tibetom? In kaj se dogaja sedaj v tej čudoviti državi?

Kitajska invazija Tibeta

Vedeti moramo, da segajo prvi zapiski o obstoju tibetske kulture šele v leto 617 po Kr., ko je bil Tibet samostojna država, ki se je širila proti Kitajski. Od 13. stoletja je Tibet postal fevd mongolskega cesarstva, ki je tedaj zasedel tudi Kitajsko (takratne

ti koncu istega leta je bilo tibetsko ozemlje skoraj popolnoma v rokah Ljudske republike Kitajske.

Kaj pa je pomenila kitajska invazija za takratni in današnji Tibet? Leta 1950 je kitajska vojska napadla tibetsko ozemlje Kham, medtem ko so v tibetski prestolnici Lhasa oklicali petnajstletne-

tiko, temveč da bodo upravljali le zunanjo politiko Tibeta.

Teptanje človekovih pravic: rušenje človečnosti

Leta 1959 so se domačini uprli kitajski vojski, ki je povzročila približno 65 tisoč žrtev in deportirala 70 tisoč ljudi. Obenem je dalajlama zapustil Tibet in se preselil v Indijo, kjer so mu nekateri menihi nudili pomoč in zatočišče. Tenzin in del njegove vlade sta sklenila, da je dialog s Kitajsko nemogoč; kitajski odgovor na to polemiko je bila okupacija celotnega Tibeta in nepriznavanje dalajlamo-ve vlade.

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

»Baje imamo v Sloveniji nov sklon. Imenuje se KORUPTIVNIK. Po njem se vprašamo z vprašalnico: Komu in koliko?«

Aktualno dognanje dosegljivo na spletu

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

organizacija, ki si prizadeva, da bi Tibet ponovno postal samostojna država. Svetu namreč poroča, kaj vse se sedaj dogaja na področju Lhase in drugih mest Tibeta. Obenem se bori za osnovne človekove pravice, ki jih kitajska vojska tepta že 60 let. Sami trdijo, da so miroljubna, pravična in nenasilna organizacija, ki noče povzročiti škode živim bitjem, obenem pa si prizadevajo za pacifističen upor proti kitajski okupaciji in bojkotirajo kitajske proizvode. UNFFT poroča, da je danes okrog 200 tisoč tibetanskih beguncev in da se približno 6 milijonov domačinov bori proti kitajski okupaciji Tibeta. Na tisoče jih je Kitajska deportirala v delovna taborišča in v ječe. UNFFT poroča tudi, da se kitajska vlada še vedno poslužuje mučenja disidentov in ne priznava Tibetu najosnovnejših človekovih pravic.

Na svoji Facebook strani UNFFT poroča, da so Kitajske oblasti pred dvema tednoma aretirale tibetskega pisatelja Gartseja Jigmeja, avtorja knjige »Tsengpo's Power Heart«, v kateri opisuje »samomore potom ognja« nekaterih budističnih menihov, ki se skušajo s tem ekstremnim početjem upirati kitajski vojski. Gre za samosežiganje: v Tibetu je postal to simbol upora proti kitajski invaziji. UNFFT opozarja, da prihaja do tovrstnih samomorov enkrat mesečno.

Mednarodna organizacija obvešča, da so pred kratkim ukinili tečaje tibetanskega jezika, dalajlama pa po celem svetu aktivno nastopa proti nasiljem kitajske vojske na področju Tibeta. Kje je pravičnost? Kje je dostojanstvo? Kje je svoboda? Kako lahko mi vse to dovolimo in zakaj ne reagiramo? To so vprašanja, ki si jih postavlja dalajlama in na katera skuša skupaj z mladimi ki so, po njegovem mnenju, izvir pravičnosti in razumevanja tudi odgovoriti.

Upanje na samostojen Tibet

UNFFT se mora večkrat tudi soočiti z ljudmi, ki zavračajo njihovo protestno akcijo: veliko je namreč tistih, ki so prepričani, da se v Tibetu sploh nič ne dogaja. Kitajske oblasti namreč večkrat zamolčijo ali zanikajo primere umorov in nasilja: kaj je resnično in kaj ne?

Nihče nima pravice, da bi teptal osnovne človekove pravice: gre za moralni greh, ki ga ljudje ne smemo tolerirati. Obenem se po celem svetu pojavljajo organizacije, ki trdijo, da bi moral Tibet postati ponovno avtonomna država. Kitajska vlada pa meni, da je Tibet del Ljudske republike Kitajske. Vendar so informacije, ki nam jih nudijo tisk in mediji, popolnoma različne od tistih, ki jih navajajo kitajske oblasti. Genocid, ki se dejansko sedaj v Tibetu pomeni teptanje človeka, idealov in kulture. Pravic več ni. Ostaja le še upanje na boljšo bodočnost, mogoče le upanje na nek Free Tibet!

Sodeluj tudi ti!

Kultura je nekaj, kar nas povezuje, veže na nek kraj, na določene ljudi. V vsakem izmed nas ustvarja posebna čustva. Ima veliko različnih obrazov, od katerih je vsak edinstven. Vsak izmed teh predstavlja pomemben kos pisane mozaika. Kultura je obenem nekaj čisto subjektivnega, lastnega, ki nas bogati in nas spremlja korak za korakom v prostornem prostoru, ki mu pravimo življenje. Kaj pa vam drage bralke oz. bralci Šuma pomeni kultura? Kako bi opisali to, kar nosite v srcu? Naša rubrika vabi vse mlade med 15. in 25. letom starosti k sodelovanju na literarnem natečaju »S kulturo v srcu. Kaj ti pomeni kultura?« Svoje prispevke v obliki poezije ali krajšega sestavka (največ 2500 znakov) pošljite do 30.1.2013 na tržaško uredništvo Primorskega dnevnika, ulica Montecchi 6 s pripisom za Šum. Prispevek podpišite s šifro, v ločeni kuverti pa pripišite svoje osebne podatke. Nestrpno pričakujemo vaše sestavke.

Po kulturni revoluciji (1966-1976) so nekateri kitajski študenti popolnoma uničili večino templjev in samostanov, tudi na področju Tibeta. Sledili so številni spori in umori: kitajska vojska, ki je od takrat vseprisotna v Tibetu z nasiljem duši upore menihov in domačinov. Primer tega sega v leto 2008, ko so v Pekingu potekale olimpijske igre, v Lhasi pa je prišlo do še posebno krutega nasilja s strani kitajske vojske, ki je z orožjem zadušila upore menihov in domačinov. Slednji so hoteli pokazati javnosti krutost in nasilje kitajske okupacije Tibeta. Dalajlama trdi, da gre za »kulturni genocid«, obenem organizira po celem svetu konference in srečanja, na katerih obtožuje kitajsko vlado za kršitve na področju osnovnih človekovih pravic.

Ekstremni upori

Kaj pa se danes dejansko dogaja v Tibetu? Vedeti moramo, da se protesti na področju Lhase in drugih mest v »avtonomni kitajski pokrajini Tibet« še nadaljujejo. United Nations for a Free Tibet (UNFFT) je mednarodna

Šepeta se ... Šepeta se ... Šepeta se ... Šepeta se ...

Ko je profesor slabe volje

Kolikokrat si se zbudil že totalno utrujen, nejevoljen, nato si se podal na dolgo pot do šole, kjer si preživel še šest dolgočasnih ur in se vrnil domov z eno samo mislijo: ne bi delal nič ves popoldan in se odpočil. Večkrat? Vsak dan?

Dobro. Zdaj pomisli, ob kateri uri se zbudi profesor, ki ga imaš prvo učno uro? In dodaj še, da je ta isti profesor ves popoldan popravljaj šolske naloge vseh razredov, v katerih poučuje. Ni to stresna situacija?

Zdaj ta profesor, ki se je zbudil ob isti uri kot ti, prispe v razred brez kakršnegakoli »živijo« ali »dober dan«. Vendar lahko opaziš v njegovih očeh neko utrujenost, ki ga spravi v slabo voljo. Profesor je precej mlad in pred nekaj dnevi, ga je ženska, v katero je bil globoko zaljubljen, zapustila. Torej v pro-

fesorjevih očeh opaziš tudi določen obup. Profesor je slabe volje.

V tvojem razredu so bile šolske naloge polne napak in celo najboljši dijak je prejel oceno 5-. Profesor je še bolj slabe volje, te pogleda in zakriči. Tudi ti si slabe volje, vendar ne do tolikšne mere kot profesor in se mu upreš. Nastane totalen kaos. Profesor udari z roko po katedru, da se prestrašiš, vendar nadaljuješ s tvojim protestom. Profesor se je naveličal: pravkar si bil vpisan v šolski dnevnik.

Doma te mama kaznuje zaradi vpisa in zdaj je tudi ona slabe volje. Nato po utrudljivem delovnem dnevu prispe domov oče, izve za novico, gre do tvoje sobe in zakriči. Vsa tvoja družina je nejevoljna; tudi tvoja sestra, ker ji je prijateljica rekla, da je srečala njenega

fanta z drugo punco.

Vsa tvoja družina je slabe volje, to velja tudi za vse ostale družine dijakov tvojega razreda. Za vse to je kriv nejevoljen profesor, ki je vstopil v razred in kaznoval dijake zaradi težav v svojem zasebnem življenju.

Tvoj profesor, ki te bo učil vseh pet let višje šole, je mentor tvojega študija in od njega, pa seveda tudi od tebe, je odvisen tvoj šolski uspeh. On vpliva na tvojo bodočo kariero, na tvoje bodoče življenje. Tistega dne, ko je bil slabe vo-

lje, te je vpisal in je spremenil predstavo, ki jo je imel o tebi. Zdaj si zanj dijak, ki se ne uči in se noče učiti ter razbojnik, ki hoče samo ustvarjati nered v razredu. Znajdeš se na črnem seznamu profesorja, ki ga boš videval vseh pet let, vsak dan.

Čestitam, moj dragi študent, postal si žrtev profesorjeve slabe volje!

DOBERDOB - Zadruga Rogos prireja ob novih delavnicah tudi praznik trajnostnega razvoja

Kljub finančnim neznankam bo program dejavnosti bogat

Zadruga Rogos je v novo leto vstopila z veliko motivacijo in zagonom. Program pobud, ki jih bo do decembra priredila v sprejemnem centru Gradina, botaničnem vrtu Carsiana v Tržaški pokrajini in naravnem rezervatu ob otoku Cona pri izlivu Soče, ki ga je začela upravljati oktobra, je izredno pester in zanimiv: v načrtu imajo tečaje, pokašnje, predavanja, predstavitev, vodene ogledje in praznik trajnostnega razvoja, ki je skupaj z dvema delavnicama na Gradini ter sprehodi s konji Camargue glavna novost v ponudbi doberdobske zadruge.

»Prevzem upravljanja rezervata ob otoku Cona nas je spodbudil k izboljšanju organizacije dela in komunikacije. Zato smo sklenili, da že zdaj predstavimo koledar dogodkov, ki jih načrtujemo v letošnjem letu,« je povedala predsednica zadruge Rogos Aila Quadracci, ki je s podpredsednikom Markom Zupanom orisala program za leto 2013. V njem so poudarili, da bodo hkrati potekale v obeh sprejemnih centrih in botaničnem vrtu (dan biotske raznovrstnosti z vodeni ogledi, ki bo 19. maja), druge pa so značilne za posamezno lokacijo.

Ponudbo centra **Gradina** v Doberdobu, ki je tudi sedež zadruge Rogos, bodo ob pobudah na naravoslovne teme kot v minulih sezonah zaznamovale degustacije. Prvi tovrstni dogodek bo potekal že 2. februarja, ko bo na vrsti pokašnja žganja, 23. februarja pa se bo začel tečaj sonaravnega vrtnarjenja, med katerim bodo udeleženci tudi spoznali, kako si lahko na domačem dvorišču uredijo ribnik in katere rastlinske vrste je najbolj primerno gojiti na območju, kjer živijo. 15. marca bo potekal dogodek Znanost na krožniku, ki bo ob pokašnji ponudil predavanje izvedenca Alfreda Altbellija na temo mestnih vrtov. Pokašnji s priokusom znanosti bosta potekali še 27. septembra (tema predavanja bodo sladkovodne invazivne vrste) in 6. decembra, ko bo govor o volkovih. Po-

Divji gosi v rezervatu ob otoku Cona

FOTO P.D.

leti bo zadruga Rogos priredila pohod in še dve pokašnji, oktobra in novembra pa novi delavnici na temo ekologije podeželske krajine in trajnostnega podeželskega turizma. Zadnji dogodek v letu bo tržnica obrtniških izdelkov in krajevnih pridelkov, ki bo 15. decembra.

Zadruga Rogos vabi v **rezervat ob izlivu Soče** že to nedeljo, 27. januarja, ko bo potekala pobuda Gosji dan. Ob 14.30 se bo začel voden ogled, med katerim bodo udeleženci opazovali divje gosi, ki živijo v rezervatu, med 10. in 16. uro pa si bodo lahko privoščili tudi sprehod s konji Camargue. Gosji dan bodo ponovili 17. februarja, 23. marca pa bo v rezervatu ob otoku Cona potekala prostovoljna čistil-

na akcija. Ekскурzije s konji bodo priredili tudi aprila, ko bosta na vrsti tudi degustaciji bioloških vin, junija pa bo potekal poletni center Šola o vodi. 19. julija bodo organizirali večerno predavanje in ekskurzijo, ki bosta namenjena spoznavanju netopirjev, septembra pa bo potekal praznik trajnostnega razvoja, med katerim bodo ob tržnici bioloških pridelkov ponujali vodene ogledje, sprehode s konji, plovbo s kanuji in še marsikaj. Zanimiv dogodek napovedujejo za november, ko bosta Giovanni Caputo in Francesco Iordan predavala o nutriji in ameriškem vizonu.

Pestro bo tudi v botaničnem vrtu **Carsiana** pri Zgoniku: 20. aprila bo potekalo odprtje nove sezone s predstavitvijo

digitalnega ključa, ki omogoča prepoznavanje rastlinskih vrst. Zanimiv pripomoček, ki bo še posebno koristen pri prirejanju poučnih dejavnosti za otroke v obeh rezervatih in botaničnem vrtu, pripravlja Pierluigi Nimis. Še pred začetkom sezone bosta marca (17. in 31.) potekali izredni odprti botaničnega vrta, s katerima bodo omogočili obiskovalcem opazovanje prvih cvetov, medtem ko bo 5. maja potekala pomladanska ornitološka ekskurzija. 25. aprila in 2. junija prireajo vodena ogledja za spoznavanje užitnih rastlin, 8. 15. in 22. junija pa delavnice za družine. Dejavnosti načrtujejo tudi za julij, avgust in september, kar pa bo odvisno od obnove pogodb in finančnih sredstev.

Problem financiranja ne zadeva le botaničnega vrta Carsiana, ampak tudi rezervat Doberdobskega in Prelonskega jezera ter rezervat ob izlivu Soče. Dežela je z decembrskim finančnim zakonom določila, da bo za vse deželne rezervate vključno z omenjenima dala na razpolago le 250.000 evrov, kar je le 30 odstotkov sklada za leto 2012, nato pa je Tondov odbor napovedal, da bo v rebalans proračuna vključil dodaten denar. »Za letošnje leto bi morali prejeti bolj ali manj to, kar so nam delili v minulem letu, leto 2014 pa je neznanka. Če bi petim rezervatom namenili le vsoto 250.000 evrov, bi morali zapreti,« je povedala Aila Quadracci.

Zadruga Rogos ob naštetih pobudah še vedno prireja tudi vodene ogledje rezervatov in razne dejavnosti za šole. Obiskati učencev so predvsem v nekaterih mesecih, kot sta april in maj, dokaj pogosti, čeprav so v zadnjih dveh letih zabeležili precejšen upad. »Na to so prav gotovo vplivali vladni rezi javnemu šolstvu. Zaradi krčenja sredstev in osebja so pač šole primorane, da se odpovedujejo ekskurzijam. V zadnjih časih vsekakor opazimo, da se število rezervacij za šole ponovno veča,« sta še povedala Aila Quadracci in Marko Zupan. (Ale)

Zapora na avtocesti

Zaradi gradbenih del bo jutri med 7. in 11. uro zaprt vhod na avtocesto pri Vilešu. Avtomobilisti, namenjeni proti Trstu oz. Benetkam, se bodo morali zapeljati do Redipulje ali Palmarnove po krajevnih cestah.

Nova blagajniška služba

Za blagajniško službo goriške občine bo po novem skrbela banka FriulAdria, ki je na javni dražbi ponudila najboljše pogoje poslovanja. Za blagajniško službo bo odgovorna do leta 2017.

Dan spomina v Krminu

Ob dnevu spomina na holokavst bo občina Krmin v sodelovanju z združenjem Culturaglobale in zavodom Pascoli danes priredila kulturni dogodek, ki se ga bodo udeležili učenci petega razreda osnovne šole ter prvih dveh razredov nižje srednje šole. V krminski večnamenski dvorani bodo prisluhnili igralki Lussii de Uanis, ki bo prebiralala odlomke iz knjige Anne Baccelliere z naslovom »Due pugni di terra per un sogno«. Drugi dogodek bo potekal 31. januarja v palači Locatelli, kjer bodo v sodelovanju s centrom Gasparini predstavili knjigo Adriana Fantina »Padre eterno se ci sei mi devi chiedere perdono«. Srečanje se bo začelo ob 18.30.

Pismo sinovom

V knjigarni Libreria editrice goriziana bo drevi ob 18. uri predstavitev knjige »Lettera ai figli. Da Praga ad Auschwitz«, ki jo je napisala Anna Hyndráková. Delo bo predstavila Tiziana Menotti, odlomke iz pisma bo prebiralala Chiara Marchiol. Predstavitev knjige, s katero bodo obeležili dan spomina na holokavst, so vključili med pobude, ki jih prirejajo ob tridesetletnici delovanja knjižarne družine Ossola.

Črna ovca v centru Bratuž

V okviru Zimskih popoldnevov združenja CTA bo jutri ob 16.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž likovna predstava »La pecora nera« v izvedbi gledališke skupine Teatrodistinto.

NOVA GORICA - Tedenski javni forum Sobota ob enajstih

»Ni se zgodila ulica, dogajajo se državljani«

»Nova Gorica je veliko let spala in se kitila z igralništvom - Izobražena mladina se izseljuje, ker tu ne vidi nobene perspektive - Začenja se konec industrijske dobe, vzpostavlja se nekaj novega«

»Sobota ob enajstih ni gibanje, je dogajanje. Motiv za nastanek je bila kaplja čez rob, prva iskra - to so bili protesti, ki so se iz Maribora preselili prek cele Slovenije in tudi v Novo Gorico. A tedaj je bilo jasno, da ne gre protestirati proti, temveč, da je treba izpostaviti to, za kar se potegujemo,« pojasnjuje Peter Szabo, eden izmed udeležencev rednih tedenskih javnih forumov, odprtega prostora Goriške, ki se vsako soboto ob enajstih dogaja v veliki dvorani novogoriške Mestne občine. »Prvič smo se srečali v manjšem številu, naslednjič nas je bilo že veliko in navdušenje tolikšno, da smo sklenili nadaljevati in se poimenovati kar Sobota ob enajstih,« še pojasnjuje sogovornik, katerega smo včeraj skupaj z nekaterimi drugimi udeleženci omenjenega foruma povabili na pogovor.

Udeleženci Sobote ob enajstih torej nase ne gledajo kot na gibanje, temveč kot na dogajanje. Poudarjajo, da želijo ostati neformalni prav zato, ker se želijo srečevati v odprtem prostoru, kjer ima vsakdo možnost dobiti besedo, kjer imajo ljudje končno forum, na katerem se jih lahko sliši. »Morda bo iz tega nastala tudi kakšna politična stranka, druga ali društvo, vendar bo to ločeno od našega dogajanja,« meni Szabo.

Udeleženci odprtega prostora Goriške z veliko mero kritičnosti in realizma gledajo tudi na dogajanje v svojem

Javni forum Sobota ob enajstih

FOTO K.M.

lokalnem prostoru. Čutijo namreč, da se je Goriška znašla v nekem vakuumu, iz katerega bo treba hitro najti rešitev, preden bo prepozno. »Nova Gorica je veliko let spala in se kitila na primer z igralništvom, za katerega vemo, da ni perspektiva,« meni Mojca Valič. »V tem sklopu je nastala tudi »sodobna« miselnost Goriške, brez strmenja k višjim ciljem. Izobražena mladina se izseljuje iz Nove Gorice, ker tu ne vidi nobene perspektive. Menim, da se je Sobota ob enajstih zgodila že prepozno. Stvari so se nabirale dolga leta. Postali smo mesto praznih hiš, gradbišč. Mesto nakupovalnih centrov, brez dolgoročne vizije na vseh področjih,« obžaluje Valičeva.

Kje torej iskati identiteto tega mesta, vizijo? Barbara Poša meni, da bi kazalo graditi na identiteti, ki jo je mesto oziroma Goriška nekoč že imelo: na lesni industriji, na opekarski in zidarski tradiciji, za katere ima tudi naravne danosti, kot sta renški glinokop in Trnovski gozd. Opozarja tudi na nedokončane projekte v mestu, kot enega od primerov izpostavlja zaustavljeno gradnjo Varstveno delovnega centra. »Mi pa raje lišpamo Bevkov trg,« kritično pripominja.

»Nova Gorica ima veliko možnosti, a mesto žal ne ponuja priložnosti, razvoja, besede. Čas bi že bil, da bi mladi dobili priložnost, sicer je rek »Na

mladih svet stoji« velika utopija. Tu bi res bila potrebna revolucija. A jaz mislim, da se da. Tudi župan bi lahko zbral korajžje, on je tisti, ki lahko udari po mizi, ki okrog sebe lahko zbere drugačne ljudi, kot so bili doslej. In skupaj naredijo vizijo. Ta pa je vsekakor možna s pomočjo civilne iniciative,« je prepričana Barbara Poša.

»Upam, da takšna gibanja oziroma dogajanja prinašajo pozitivne spremembe,« pristavlja Valentin Stefanović. »Če bodo spremembe samo to, da se bo institucionalna politika vklopala in ogradila in vse manj poslušala, se bo pokazala tudi radikalizacija zahtev. To pa je smer, ki ni dobra. Protesti naj po-

stanejo stalni, a miroljubni,« poziva Stefanović.

H kakšnim spremembam naj torej stremi družba? »Po »koncu sveta« se kristalizira nova era, širi se novo zavedanje, da je prihodnost gospodarstva nasprotna od dosedanje džungle, v smislu: človek človeku zver,« je prepričan Szabo in nadaljuje: »Že na svetovni ravni se vidi, da bolje delujejo podjetja, ki delujejo na načelu odprte kode, na načelu sodelovanja namesto konkurence. Varčevalni ukrepi vlade ne gredo v pravo smer, to je lahko vsakomur jasno. Problem Slovenije je, da sledi ekonomskim teorijam, ki niso bile narejene za naš prostor, temveč za ameriškega. Sistemske spremembe so torej nujne. Začenja se konec industrijske dobe, vzpostavlja se nekaj novega. Kdor bo to razumel, se bo prilagodil in preživel. Glede protestov pa: ni se toliko zgodila ulica, kot se dogajajo državljani. Ljudje so se prebudili! Nastajajo aktivni, odgovorni državljani,« zaključuje Szabo, eden od rednih udeležencev Sobote ob enajstih, ki se bodo, kot doslej, sestali tudi ta teden, nato pa se bodo pridružili prvi primorski vstaji na novogoriškem Bevkovem trgu ob 16. uri, ki bo, kot kaže, pritegnila udeležence od Tolmina do Kopra in tudi iz sosednjega zamejstva, saj o prostoru, v katerem bivajo, razmišljajo kot o enotnem prostoru, ki deli skupna razmišljanja.

Katja Munih

GORICA - Trgovci opozarjajo na svojo stisko

Ključke trgovin izročili županu

Trgovci izročajo ključke županu Romoliju

BUMBACA

Goriški trgovci so včeraj izročili ključke svojih trgovin županu Ettoreju Romoliju, da bi simbolno opozorili na stisko, ki jo doživljajo zaradi vse višjega davčnega pritiska. »Ne protestiramo proti krajevnim upraviteljem, ki razumejo naše težave in nam skušajo pomagati, temveč proti državni vladi, ki nima posluha za naše zahteve,« je med včerajšnjim protestnim shodom v reprezentančni dvorani goriškega županstva povedal pokrajinski predsednik zveze Confindustria Luca Madriz in opozoril, da je kriza v goriški pokrajini še toliko večja tudi zaradi slovenske konkurence. »V Sloveniji so davki nižji, delovna sila stane petdeset odstotkov manj, elektrika je cenejša. Za italijansko državno vlado smo trgovci molzne krave, ki jih izkoriščajo z davkom na dodano vrednost; davčni pritisk presega petdeset odstotkov. Pobrli so nam vse, nimamo več ničesar,« je poudaril Madriz in opozoril, da so v prejšnjih dneh trgovci na svojem Facebook profilu prejeli tudi celo vrsto kritik. »Ljudje nam pravijo, da nismo v koraku s časom, da naša ponudba jih ne zadovoljuje. Dobro, pripravljeni smo na spremembe, vendar je treba tudi priznati, da na makroekonomsko raven ne moremo vplivati,« je poudaril Madriz.

Župan Romoli je zagotovil, da bo še naprej na strani trgovcev. »Naredili smo vse, kar je bilo v naših močeh, da smo trgovcem priskočili na pomoč. Občinske davke smo znižali na najnižjo raven, skupaj s Firencami smo kot edini v Italiji ukinili dodatek na davku Irpef, za davek IMU smo določili najnižji možni količnik,« je pojasnil župan in napovedal, da bo ključke, ki so mu jih trgovci izročili, ponesel na prefekturo. »Državna vlada mora razumeti, da tako ni več mogoče naprej,« je poudaril Romoli in opozoril, da je tudi nadzor finančne straže preoster. »Če dvakrat ali trikrat pozabiš izdati račun, ti zaprejo trgovino. To je res absurd, prave utajevalce bi morali iskati drugje,« je poudaril župan in zagotovil, da bo trgovcem še naprej stal ob strani. Med prisotnimi trgovci pa županove besede nekaterim niso bile dovolj. Alessio Destro je opozoril, da so bili v zadnjih letih odborniki za trgovino precej povprečni in niso poznali dinamike trgovskega sektorja. Poimensko je imenoval Claudia Cressatija in Fabia Gentileja, razumeti je dal, da ga ne navdušuje niti sedanja odbornica Arianna Bellan. Župan Romoli se je takoj po Destrovem posegu postavil v bran svoje odbornice; poudaril je, da Bellanova daje vse od sebe, seveda pa po njegovem mnenju morajo trgovci tudi upoštevati, da vseh težav ni mogoče rešiti čez noč. Da trgovci niso povsem zadovoljni z delom sedanjih občinskih upraviteljev in njihovih predhodnikov, je opozoril Benedikt Kosič. Po njegovih besedah predstavljajo velik problem parkirišča,

ki jih ni nikakor dovolj, sploh pa je po Kosičevem mnenju vprašljiva tudi ureditev peš con v nekaterih delih mesta. Župan je Kosiču in ostalim trgovcem zagotovil, da je pripravljen na dogovarjanje za iskanje alternativ; zato se je shod zaključil z Romolijevim pozivom Madrizu, naj čim prej skliče srečanje med občinsko upravo in trgovci, na katerem bodo še enkrat vzeli v pretres težave trgovskega sektorja in skupaj iskali čim boljše rešitve.

Popoldne je na Destrove kritike na daljavo odgovoril bivši občinski odbornik Gentile. Poudaril je, da sta združenji Nuove vie in In corso med njegovim odborniškim mandatom in z njegovo pomočjo prejeli 90.000 evrov deželnih prispevkov. Poleg tega je opozoril, da se trgovci zelo radi pritožujejo. »Ko prirediš veliko populično prireditev, nočejo stojnic pred svojimi trgovinami. Ko ukineš plačevanje parkirnin, parkirajo svoje avtomobile pred svojimi prodajalnami,« pravi Gentile, ki je prepričan, da bo Destro čez pet let kritiziral tudi Bellanovo, saj očitno zelo rad zvrta krivdo na druge. (dr)

Protestni shod tudi v Trzinu

Podoben protestni shod kot v Goricu je včeraj potekal tudi v Trzinu. Krajevni predsednik združenja trgovcev Ascom Paolo Bratina je opozoril na težave, ki jih povzročata sprostitev urnikov in vse večje število komercialnih središč. »Skupaj z župani okoljskih občin smo pripravili skupni koledar prireditev, s katerimi želimo poživiti mestna središča, hkrati pa smo odprli skupno okence za produktivne dejavnosti,« je opozorila trziška županja Silvia Altran, ki je napovedala, da se bo udeležili deželnega shoda trgovcev, ki bo 28. januarja v Trstu. Na njem bo prisoten tudi goriški župan Ettore Romoli. Ključke trgovin so včeraj svojima županoma izročili še trgovci iz Krmina in Gradeža. Trgovina je pač v krizi v celi pokrajini in zaenkrat trgovci ne vidijo izhoda iz nje, če na državni ravni ne bo prišlo do znižanja davčnega pritiska.

GORICA - Od 1. do 3. februarja

Pustni šotor prvič tudi na Travniku

V prejšnjih letih so se udeleženci goriških pustnih sprevodov takoj po njihovem zaključku vrnili domov, saj niso imeli primernih prostorov, da bi lahko v veseli družbi pričakali nagradjevanje in nato skupaj nadaljevali z razjanjem. Letos prvič ne bo več tako, saj bodo na Travniku postavili ogrevani šotor, kjer se bodo lahko pustarji zabavali ne le v nedeljo, 3. februarja, ampak tudi v petek in soboto, 1. in 2. februarja. Za namestitev pustnega šotora so se odločili upravitelji petih goriških barov, ki so združili moči, da bi mestu ponudili tri dni pustnega vzdušja z glasbo, pa čeprav še nekaj dni pred »uradnim« začetkom pustnega časa.

Veselo vzdušje bo tako na Travniku zavladalo že v petek, 1. februarja. Ob 17. uri bodo odprli kioske s hrano in pijačo, za glasbo bo skrbela skupina Best Company Tour. Od 19. ure do 21.30 bo glasbo vrtel DJ Sale Sanchez, med 20. uro in 21. uro bo prvi turnir »Pivo&Hrenovka, od 21.30 do poznih ur bo zabava s Perso DJ-jem. V soboto, 2. februarja, ob 14. uri bodo odprli kioske, med 15.30 in 18. uro bodo nastopili plesalci in plesal-

ke šole Desmond; med 18.30 in 20. uro bo za mešalno mizo nastopil slovenski DJ Cvere, med 20. in 21.30 bo spet na po-tezi Best Company Tour, ob 21.30 pa bo zaigral bend Giulie Pellizzari. Od 23.30 bo pustni žur »Il ballo dei matti«.

V nedeljo, 3. februarja, bo goriški pust dosegel svoj vrhunec s pustnim sprevodom, ki se bo začel ob 14.30. V Goricu se bodo z vozom pripeljali pustarji iz Grionsa, Povoletta, Štmavra, Sovodenj, Šempetra, Medje vasi Štavana, Praprota in domačini iz združenja Spaca us. Svojo udeležbo so napovedale tudi skupine iz Remanzacca, Trzinca, Romjana, Romansa, Villanova, Gradeža, Gorice, Manzana in z Opatjega sela. Pod šotorom bodo v nedeljo, 3. februarja, začeli vrtni glasbo ob 15. uri, od 16.30 dalje bo rajanje za otroke, ob 17.30 bo nastopil Master Dee, okrog 18.30 bo nagradjevanje udeležencev pustnega sprevoda, nato pa se bo veselo vzdušje ob glasbi nadaljevalo do poznih ur. Program goriškega pusta so ob prisotnosti odbornika Rodolfa Ziberne predstavili včeraj na goriški občini, ki je za organizacijo sprevoda prispevala osem tisoč evrov.

ŠTANDREŽ - Jutri premiera nove komedije dramske skupine prosvetnega društva

Ko je politika podobna pici ...

Pri dramskem odseku prosvetnega društva Štandrež se vneto pripravljajo na premiero nove gledališke igre, ki so jo naštevali v zadnjih mesecih. Pod vodstvom režiserja Jožeta Horvata iz Nove Gorice, ki štandreške gledališnike vodi že precej let, bodo konec tedna gledalcem predstavili komedijo Štirje letni časi, ki jo je slovenski pisatelj in dramatik Vinko Möderndorfer napisal leta 1995 in je zanjo prejelo nagrado na natečaju Borštinkovega srečanja. Gre pa za zasnovano in besedilo igre, ki bi bolj ustrezala sedanjemu stanju v Sloveniji, pa tudi drugod po Evropi. Govori namreč o korupciji v politiki, kriminalu in drugih »grehih«, ki pestijo današnjo družbo. Naslov sicer resne in aktualne zgodbe, ki pa jo je pisec obarval z nadvse zabavnimi in pikirimi toni, si je Möderndorfer izposodil od ene najbolj znanih vrst pice. Pici in njenim med seboj pomešanimi in prepletenimi sestavinami je pripisal dvo ali večličnost političnih krogov, ki se s svojim delovanjem v mnogočem približajo ali celo vpletejo v kriminalna dejanja. Celotna zgodba se namreč vrti okrog napovedane kontrole komisije za ugotavljanje premoženja in morebitnih korupcijskih vpletenosti pri znanem slovenskem politiku. Ko-

Med vajo štandreške gledališke skupine

FOTO VIP

medija bi ne bila komedija, če bi dogajanje ne temeljilo na nesporazumih, zmotah, mladostnih zablahah, kriminalnih iztirjevanjih, neuslišani ljubezni. Skratka, gre za igro, ki je odraz časa, v katerem živimo, obenem pa gledalcu ponudi poldrugo uro pristnega humora in zabave, ki sta postala se-

stavni del gledališke ponudbe štandreškega dramskega odseka.

Med klepetom po eni zadnjih vaj so nam igralci povedali, da so z vajami igre pričeli konec oktobra, potrebovali pa so skoraj štirideset vaj, da so Möderndorferjevo delo spravili pod streho. V igri Štirje letni časi nastopajo Danie-

la Puia, Božidar Tabaj, Vanja Bastiani, Matej Klanjšček, David Mugerli, Marko Brajnik, Ivan Jedrličič in Egon Cigoj. Premiera igre bo jutri, 26. januarja, ob 20. uri, abonmajska ponovitev pa bo v nedeljo 27. januarja ob 17. uri. Obe predstavi bosta v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu. (vip)

TRŽIČ - Zaradi vzdrževanja kanalizacije Obnovo Korza Popolo so preložili na april

Zaradi vzdrževalnih del, ki jih bo v prihodnjih tednih na kanalizaciji izvedla družba Irisacqua, bo občina Tržič morala prenesti obnovo Korza Popolo na april. Odločitev je občinska uprava sprejela zato, da bi preprečila večje prometne težave v mestnem središču. Družba Irisacqua bo z obnovo kanalizacijskih cevi v Ulici San Francesco začela 28. januarja, dela pa se bodo nadaljevala do 29. marca. Med 28. januarjem in 4. februarjem bodo delavci izvajali preverjanja, zato bo promet občasno oviran, nato pa bodo cesto zaprli.

V prvi fazi bodo zaprli odsek ceste med Ulico Mazzini in Ulico Brigata Messina, nato pa preostali del Ulice San Francesco. V Ulici Toti in na Drevoredu San Marco bo promet začasno urejen enosmerno.

Obnova Korza Popolo, ki so jo napovedovali februarja, se bo začela 2. aprila, zaključena pa bo do julija. Podjetje bo obnovilo samo cestišče, ki ga bo pretlakovalo s porfirnimi ploščicami, zato bosta pločnika prehodna tudi med deli. Zaradi gradbišča bodo spremenili progo avtobusov.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 1 V ŠTANDREŽU, Ul. S. Michele 108, tel. 0481-21074.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

Gledališče

ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu v organizaciji PD Štandrež: »Štiri letni časi« (Vinko Moderndorfer) v soboto, 26. januarja, ob 20. uri premiera in v nedeljo, 27. januarja, ob 17. uri abonmajska predstava, nastopa PD Štandrež-dramski odsek, režija Jože Hrovat; informacije po tel. 0481-20678 (Božidar Tabaj).

NIZ FURLANSKEGA GLEDALIŠČA v Kulturnem domu v Gorici: v soboto, 26. januarja, ob 20.45 »Tite Strolice«, nastopa gledališka skupin El Tendon iz kraja Corno di Rosazzo; v soboto, 2. februarja, ob 20.45 »Tè ae mente o tè al limon?« z gledališko skupino Le prime Lus iz Tavagnacca; vstop z vabil, informacije v Kulturnem domu v Gorici, tel. 0481-33288.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: danes, 25. januarja, ob 20.45 koncert orkestra iz Padove in Veneta; v torek, 5., in sredo, 6. februarja, »Malapolvere. Veleni e antidoti per l'invisibile«, nastopa Laura Curino; informacije in predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča v Tržiču (tel. 0481-494664), v Ticketpointu v Trstu, v knjigarni Antonini v Gorici in v uradih ERT v Vidmu; več na www.teatrononfalcone.it.

V OBČINSKI DVORANI V FARI (Ul. Zorutti) bo danes, 25. januarja, ob 20.45 »Travolte da un insolito destino nell'azzurro mar Egeo« (Mauro Fontanini), nastopa skupina Collettivo Terzo Teatro; vstop prost.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: danes, 25. januarja, ob 20. uri »Bogastvo« (Aristofan); informacije na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 21.00 »Lincoln«.

Dvorana 2: 17.00 »Frankenweenie«; 18.30 - 21.30 »Django Unchained«.

Dvorana 3: 17.40 - 22.00 »Quartet«; 19.50 »La miglior offerta«.

DANES V NOVI GORICI

KULTURNI DOM: 18.00 »Pogum« (Filmski vrtiljak); 20.15 »Ločitev« (Filmsko gledališče).

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 21.00 »Lincoln«.

Dvorana 2: 17.10 - 19.40 - 22.10 »Flight«.

Dvorana 3: 18.00 - 21.30 »Django Unchained«.

GORICA - Okoljevarstveniki Za ekološke otoke potreben kompromis

»Občina naj v mestu ohrani en sam zbirni center, del prihranka za osveščanje«

»Stroški delovanja treh ekoloških otokov v Gorici, ki bi jih občinska uprava namerava zapreti, niso zanemarljivi in bremenijo vse občane, hkrati pa je treba upoštevati, da so ti zbirni centri spodbuda za ločeno zbiranje odpadkov.« Tako pravijo predstavniki goriške zveze Legambiente, ki menijo, da se je odstotek sortiranih odpadkov v zadnjih letih povišal tudi po zaslugi ekoloških otokov v Ločniku, Stražcah in Podgori. »Hkrati je treba povedati, da so trije ekološki otoki morda preveč. V Pordenonu, ki ima 50.000 prebivalcev, nimajo eko-

loških otokov, ločeno zbiranje odpadkov pa presega 75 odstotkov. Gorica je pod 60 odstotki, torej je še precej oddaljena od cilja 65 odstotkov, ki ga je do konca leta 2012 postavljala EU. To pomeni, da odstotek sortiranih odpadkov ni odvisen le od ekoloških otokov,« pravijo okoljevarstveniki, ki predlagajo kompromis. Po njihovem mnenju bi morala goriška občina ob zbirnem centru v Ulici Gregorčič ohraniti tudi en ekološki otok v mestu, del prihranka pa bi morala nameniti osveščanju občanov o pravilih ločnega zbiranja odpadkov.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja 7-dnevni izlet v Pariz od 18. do 24. maja za ogled najpomembnejših kulturno-zgodovinskih posebnosti. Vpisovanje ob sredah od 10. do 11. ure na društvenem sedežu v Gorici na Korzu Verdi 51/int. do zasedbe mest na avtobusu. Na račun 300 evrov. Udeleženci morajo imeti ob vpisu veljavni dokument za tujino.

KRUT vabi na velikonočno potovanje v »večno mesto« Rim, v bližnji Tivoli z ogledom Vile Adriana in obiskom starodavnih mestec Fuggi, Alatri in Veroli od 29. marca do 1. aprila; informacije v goriškem uradu, Korzo Verdi 51/int., tel. 0481-530927 ob torkih in četrčkih od 9. do 12. ure ali po tel. 040-360072, krut.go@tiscali.it ali na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, Trst, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

NOVI GLAS prireja potovanji na Sardinijo od 23. do 29. aprila in v Gruzijo od 20. od 28. junija; informacije po tel. 0481-533177 ali mohorjeva@gmail.com.

SPDG obvešča, da je še nekaj prostih mest na avtobusu za izleta na sneg v Forni di Sopra, ki bosta v nedeljo, 27. januarja, in v nedeljo, 3. februarja. Za prijave tel. 347-4661946.

Obvestila

OBČINA SOVODNJE obvešča, da zdravniška ambulanta deluje v objektu telovadnice v Sovodnjah (vhod neposredno s parkirišča).

AŠKD KREMENJAK organizira tečaj zumb v večnamenskem centru v Jamljah, Prvomajska ulica 20. Brezplačni poskusni vaji bosta potekali v ponedeljek, 28. januarja in v sredo, 30. januarja, od 20. do 21. ure. Tečaj bo vodila inštruktorica Greta Lefons.

KNJIŽNICA DAMIRJA FEIGLA v Gorici je odprta od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure.

OBČINSKA KNJIŽNICA SOVODNJE obvešča, da je odprta ob torkih in četrčkih med 15. in 18. uro, ob ponedeljkih in sredah med 10.30 in 13. uro.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ v Gorici bo od meseca februarja dalje potekal tečaj za premostitev tesnobe in stresa. Predvidenih je šest srečanj v italijanskem jeziku, ki jih bo vodila Alessandra Simonetti; informacije po tel. 389-7907657 ali infovikara@gmail.com.

SKUPNOST DRUŽIN SONČNICA sklicuje redni občni zbor v ponedeljek, 28. januarja, ob 20.30 v Močnikovem domu v Gorici (ob cerkvi Sv. Ivana).

SCGV EMIL KOMEL sklicuje redni občni zbor v torek, 29. januarja, v komorni dvorani KC Lojze Bratuž ob 18.30 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicu. Na dnevnem redu so volitve novega upravnega in nadzornega odbora.

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ sporoča, da je sklican deželni svet, ki bo zasedal v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici v sredo, 30. januarja, ob 19. uri v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu.

Prireditve

DELAVNICA ZA OTROKE z naslovom »Igra prostorov, vzorcev in barv« bo danes, 25. januarja, ob 17. uri v avli novogoriške mestne hiše.

DAN SLOVENSKE KULTURE NA VRHU na temo kulture ohranjanja ljudskih običajev bo v soboto, 26. januarja, ob 20. uri v KŠC Danica na Vrhu. Večer bo posvečen tradicionalnim vrhovskim šemam o katerih bo spregovoril Roberto Dapit, v goste bo prišla tudi Inga Brezigar, ki že vrsto let raziskuje pustne običaje na Goriškem. Ob fotografijah bodo otroci poskrbeli za pravi pustni defile, zapela bo vokalna skupina Danica pod vodstvom Jane Drasič.

KAKO ZAŠČITITI NAŠE DOMOVE: občina Sovodnje v sodelovanju s pokrajinskim poveljstvom karabinerjev prireja informativno srečanje na temo varnosti pred tatovi in goljuhi, ki bo v sredo, 30. januarja, ob 19.30 na sedežu društva Skala v Gabrjah.

PUSTNO DRUŠTVO KARINVAL prireja pustovanje in Sovodnjah pod ogrevanim šotorom: v petek, 8. februarja, ples s DJ Best Company; v soboto, 9. februarja, ples s DJ Studio 80; v nedeljo, 10. februarja, ob 14. uri povorka pustnih vozov in skupin, nagrajevanje zmagovalcev in ples s skupino Happy Day.

VZPI-ANPI GORICA IN AVL GORICA s pokroviteljstvom goriške pokrajine prirejata ob dnevu spomina v dvorani Europa višje šole ISIS Galilei v Ul. Puccini 22 v Gorici v ponedeljek, 28. januarja, med 10. in 12. uro predavanje Ferruccio Tassina z naslovom »La memoria dimenticata. I lager italiani sotto il fascismo. Il caso Visco. (Pozabljeni spomini. Italijanska taborišča pod fašizmom. Primer Visco). Srečanje je namenjeno dijakom 4. in 5. razredov višjih šol in je odprto javnosti.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.00, Nicolina Bon vd. Tobia iz splošne bolnišnice v cerkev in Stražcah in na glavno pokopališče.

DANES V JAMLJAH: 13.00, Edvard Pahor (od 10.30 do 12.30 bo ležal v tržiški mrliški veži) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V RONKAH: 10.00, Nivia Soranzio vd. Roblegg (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi Sv. Lovrenca, sledila bo upepelitev.

DANES V BEGLIANU: 11.00, Fabrizio Furlan (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

DANES V PIERISU: 14.00, Renata Viezi vd. Vrech (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

DANES V ROMANSU: 11.00, Onorina Carlet vd. Calligaris (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

DANES V BEGLIANU: 11.00, Fabrizio Furlan (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

✝ Vrnil se je k Očetu

Edvard Pahor Motanov

Od njega se bomo poslovili danes, 25. t.m. ob 13. uri v jameljski cerkvi. Od 10.30 do 12.30 bo ležal v tržiški mrtvašnici.

Vera z družino

Jamlje, 25. januarja 2013

Ob boleči izgubi bivšega pevca Eda Pahorja izražamo vsem svojem občuteno sožalje.

Fantje izpod Grmade

Ob nenadni izgubi dragega očeta, izrekamo učiteljici Marti občuteno sožalje.

Ravnateljica, učno in neučno osebje Večstopenjske šole Opčine

SIENA - Siumljivi posli v najstarejši banki na svetu

Afera Montepaschi odmeva v volilni kampanji

SIENA - Afera s sumljivimi finančnimi posli v najstarejši banki na svetu, Monte dei Paschi v Sieni, zaradi katere je v torek odstopil predsednik italijanskega bančnega združenja Giuseppe Mussari, dobiva nove razsežnosti. Ne le, da so iz centralne banke sporočili, da jim je banka prikrivala posle, oplazila je tudi favorita volitev. Škandal v banki je udaril po politikih, saj Monte dei Paschi velja za banko blizu Demokratske stranke. Lastnik tretjine banke je namreč sklad Monte dei Paschi, ki ga, kot opozarjajo nekateri italijanski mediji, kljub statusu zasebne družbe še vedno obvladuje lokalna toskanska oblast, ki je trdno v rokah Demokratske stranke.

Ker je volilna kampanja v polnem teku, je to za Demokratsko stranko, ki velja za favorita na volitvah, zagotovo velika neprijetnost. Pod težo kritik pa se je znašel tudi odstopljeni tehnični premier Mario Monti, saj je njegova vlada banki odobrila skoraj štiri milijarde evrov državne pomoči.

V Banki Italije so se, kot poročajo italijanski mediji, do realnih podatkov o nekaterih poslih banke, ki bi jih ta sicer morala nadzorniku redno razkrivati, dokopali šele s prihodom novega vodstva na čelu z bivšim šefom Unicredita Alesandrom Profumom marca lani.

Problematični so drag nakup lokalne banke Antonveneto leta 2007 in finančni posel z japonsko banko Nomura, ki ga je italijanska banka sklenila leta 2009. Zgolj ta posel naj bi banki prinesel okoli 220 milijonov evrov minusa, celotno trgovanje s finančnimi derivati pa okoli 720 milijonov evrov.

Sporne posle je novo vodstvo banke odkrilo šele konec lanskega leta.

Banka je morala zaradi izgub zaprositi za državno pomoč. Lani je tako izdala za 3,9 milijarde evrov obveznic, ki jih je kupila država. Zaradi novo odkritih spornih poslov so morali tako izdati za pol milijarde evrov več obveznic, kot so sprva načrtovali.

V banki zdaj potekajo preiskave, tako centralne banke kot organov pregona, vendar podrobnosti ugotovitev niso znane. Delnice banke na borzi so prvi dan po odstopu Mussarija izgubile skoraj deset odstotkov vrednosti, včeraj pa še osem odstotkov. Glavni izvršni direktor Fabrizio Viola je sicer dejal, da o pogodbah, ki jih je prejšnje vodstvo banke sklepalo s partnerji in ki so banko pahnilo v težave, banka ni obveščala za to pristojnih institucij. Prejšnje vodstvo bi se tako utegnilo znajti med obtožen-

ci. Mussari je v odstopni izjavi zapisal, da ni kriv, da pa ne more dopustiti, da bi zaradi očitkov na njegov račun trpel ugled bančnega združenja.

O aferi Montepaschi je včeraj govoril tudi predsednik republike Giorgio Napolitano, ki je v Turinu na spominski svečanosti ob desetletnici smrti Giannija Agnellija poudaril, da gre za hud udarec, vendar ima predsednik zaupanje v centralno banko, ki se z vprašanjem ukvarja.

Monti je v švicarskem Davosu napovedal, da bo vlada o zadevi poročala v poslanski zbornici, kar bo naredil minister za gospodarstvo Vittorio Grilli. Slednji je včeraj izjavil, da problem Montepaschi ni nobeno presenečenje, saj je znan že najmanj eno leto.

Zaedeve je po pričakovanjih odmevala odmevala tudi na politični ravni. Tako je Angelino Alfano za Ljudstvo svobode namignil na odgovornost Demokratske stranke, v katere območje naj bi že dolgo sodila banka Montepaschi. Na to je Massimo D'Alema pripomnil, da se stranka nikoli ni ukvarjala z banko Montepaschi. Luigi Bersani pa je povedal, da je zaskrbljen, ni pa v zadregi, kajti stranka s to zadevo nima nič. Nekdanji Berlusconi jev minister Tremonti pa je krivdo zvrnil na Montija.

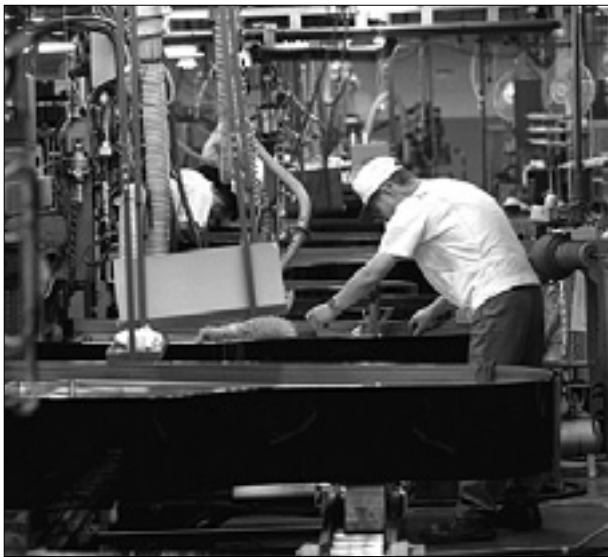

Napis na sedežu banke v Sieni

ANSA

RIM - IMF: Ukrepi Montijeve vlade depresivni

V lanskem letu v Italiji propadlo 1000 podjetij na dan

Po napovedih IMF bo brezposelnost v Italiji naraščala tudi v letu 2013

ANSA

LONDON - Zaradi številnih žrtev med civilisti

Združeni narodi sprožili preiskavo o brezpilotnih letalih

LONDON - Združeni narodi so včeraj sprožili preiskavo o vplivu napadov brezpilotnih letal in drugih načrtnih napadov na civiliste. Obstaja potreba po odgovornosti in popravni škodi v primerih, ko so šle stvari hudo narobe, je pojasnil britanski odvetnik in vodja preiskave ZN Ben Emmerson. Emmerson, posebni poročevalec ZN, je ob tem dejal, da povečanje števila napadov brezpilotnih letal terja oblikovanje ustreznega pravnega okvira.

Preiskava bo zajemala analizo vpliva 25 napadov brezpilotnih letal v Pakistanu, Afganistanu, Jemnu, Palestini in Somaliji.

Emmerson je včeraj novinarjem v Londonu povedal, da vedno pogostejša raba brezpilotnih letal predstavlja resno težavo za okvire mednarodnega prava. Pri tem je dodal, da če napadi ne bodo regulirani, bo njihovo število še naprej naraščalo.

Preiskava bo poskušala določiti obseg civilnih žrtev, identiteto skrajnežev,

Primerki brezpilotnega letala, kakršna uporabljajo v Iraku in Afganistanu

ki so bili tarče napadov, in legalnost napadov na območjih, ki jih ZN niso razglasili za prizorišče konfliktov.

Zagovorniki brezpilotnih letal trdijo, da znatno zmanjšajo število civilnih žrtev, vendar nasprotniki menijo, da tovrstni napadi predstavljajo zunajso-

uboj, poleg tega pa so povzročili več sto civilnih smrtnih žrtev. Glede na raziskave britanskega Urada za preiskovalno novinarstvo je bilo v napadih brezpilotnih letal ameriške Cie med letoma 2004 in 2013 ubitih najmanj 3461 ljudi, od tega najmanj 891 civilistov. (STA)

RIM - Italijansko gospodarstvo je po ocenah odhajajočega tehničnega premierja Maria Montija na poti okrevanja, država pa zbujata več zaupanja vlagateljev ter mednarodne skupnosti, kot pred letom dni. A Mednarodni denarni sklad (IMF) je letos Italiji še poslabšal gospodarske napovedi. Bruto domači proizvod (BDP) Italije naj bi se po napovedih sklada letos skrčil za eno odstotno točko, kar je za 0,3 odstotne točke slabša napoved od jesenske. Za prihodnje leto pa napoveduje 0,5-odstotno gospodarsko rast.

V IMF so protikrizne varčevalne ukrepe, ki jih je izpeljala tehnična vlada Maria Montija ocenili za depresivne, saj so negativno vplivali na gospodarsko aktivnost. So pa, tako v IMF, na drugi strani obrodili sadove v obliki povečanega zaupanja v italijanske javne finance in s tem znižanja stroškov financiranja dolga.

Podobne napovedi so objavili v italijanski centralni banki. Po lanskem predvidoma 2,1-odstotnem padcu BDP naj bi bila letos Italija v enoodstotni recesiji, prihodnje leto pa se pričakuje 0,7-odstotno rast. Okrevanje gospodarstva naj bi se po ocenah centralne banke začelo v drugi polovici leta, vendar bo v precejšnji meri odvisno od strukturnih reform v smeri krepitev mednarodne konkurenčnosti države, opozarjajo.

Zaskrbljujoči so predvsem višji stroški financiranja podjetniške aktivnosti, ki jih je povzročilo dražje financiranje države, še vedno omejen dostop do posojil, šibka mednarodna menjava in padajoče domače povpraševanje ter v veliki meri še vedno šibko okrevanje gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju.

O še vedno slabih gospodarskih razmerah pričajo tudi podatki o propadanju podjetij. Lani je po raziskavi gospodarskega združenja Unioncamere vsak dan propadlo 1000 podjetij. Skupaj je bilo lani ustanovljenih dobrih 380.000 podjetij oziroma 7500 manj kot leto prej. Propadlo jih je slabih 365.000 oziroma 24.000 več kot leto prej. To je eden najslabših rezultatov zadnjih let.

Še vedno bo naraščala brezposelnost, ki bi utegnila do konca leta narasti za eno odstotno točko na 12 odstotkov. Bo pa naraščanje nekoliko počasnejše kot v minulem letu, vendar se trend še ne bo obrnil, opozarjajo v centralni banki.

Umrla nuna, osumljena kraje novorojenčkov

MADRID - Španska nuna, ki je bila osumljena vpletenosti v kraje novorojenčkov v času vladavine Francisca Franca in v 80. letih prejšnjega stoletja, je umrla sredi sodne preiskave, so včeraj sporočili iz njenega cerkvenega reda. Maria Gomez Valbuena je bila ena od prvih uradnih osumljencev, ki naj bi po nekaterih ocenah ukradli do 300.000 otrok. Po ocenah predstavnikov žrtev so med 40. in 90. leti prejšnjega stoletja neodvisno vodene mreže, ki so bile sestavljene iz zdravnikov, medicinskih sester, babic, uradnikov, pogrebnikov in posrednikov, od staršev ukradle več sto tisoč novorojenčkov.

Med osumljeni je bila tudi umrla nuna, znana kot sestra Maria. Kot so sporočili iz njenega reda, je nuna umrla v starosti 87 let. Bila je prva posvečena pripadnica Katoliške cerkve, ki so jo začeli preiskovati zaradi vpletenosti v ta škandal. Valbuenova sicer zaradi zdravstvenih težav ni prisostvovala zaslišanju na začetku meseca, se je pa pred sodiščem pojavila aprila lani. Takrat ni želela odgovarjati na vprašanja, medijem pa je zatrjevala, da je nedolžna.

Glavno vlogo pri ugrabitvah novorojenčkov in nezakonitih posvojitvah, ki so se začele vrstiti po koncu španske državljanske vojne, naj bi po mnenju nekaterih imeli ravno predstavniki Katoliške cerkve, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Potem ko je desničarski general Francisco Franco v vojni premagal levčarsko republikansko vlado in zavzel oblast, so republikanskim ženskam, predvsem tistim v zaporih, prisilno odvzeli več deset tisoč majhnih otrok. Odvzete otroke so dali v posvojitve ali pa jih namestili v sirotišnice in druge ustanove, da bi jih »očistili« njihove »rdeče« dediščine ter jih vzgajali v konservativne katoličane, trdijo zgodovinarji.

Tovrstne prakse so se kasneje razvile v komercialne prevare, ki so se nadaljevale vse do 90. let, trdijo predstavniki žrtev.

Sneg na otoku Mljet

ZAGREB - Na Hrvaškem je ta mesec že precej snežilo, sneg pa je posebej presenetil prebivalce najbolj južnega hrvaškega otoka Mljet, kjer sneži zelo redko. Včeraj so morali celo čistiti sneg s tamkajšnje glavne ceste, je poročal spletni portal dubrovnik.net. Portal je objavil tudi fotografije posebno opremljenega gasilskega vozila, ki odstranjuje sneg na tamkajšnjih cestah, na katerih je nekaj centimetrov snega.

ZLATO
(999,99 ‰) za kg
40.091,87 € - 403,80

SOD NAFTE
(159 litrov)
112,80 \$ + 0,12

EVRO
1,3349 \$ + 0,10

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 24. januarja 2013

valute	evro (povprečni tečaj) 24.1.	23.1.
ameriški dolar	1,3349	1,3330
japonski jen	119,73	117,98
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	25,597	25,597
danska krona	7,4620	7,4629
britanski funt	0,84390	0,84070
madžarski forint	294,90	294,57
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,6985	0,6979
poljski zlot	4,1909	4,1638
romunski lev	4,3685	4,3755
švedska krona	8,6879	8,6909
švicarski frank	1,2417	1,2385
norveška krona	7,4135	7,4015
hrvaška kuna	7,5743	7,5790
ruski rubel	40,2012	40,2314
turška lira	2,3661	2,3591
avstralski dolar	1,2737	1,2635
braziljski real	2,7171	2,7205
kanadski dolar	1,3374	1,3222
kitajski juan	10,3497	8,2891
indijska rupija	71,7580	71,4590
južnoafriški rand	12,0664	11,9650

ŠARAPOVA DOMOV

MELBOURNE - Branilka naslova, Belorusinja Azarenka, in Kitajka Li Na sta finalistki odprtega teniškega prvenstva Avstralije. Azarenka je brez brez težav ugnala ameriško presenečenje tekmovanja Sloane Stephens s 6:1 in 6:4. Lijeva pa lansko finalistko Rusinjo Šarapovo s 6:2 in 6:2. V moški konkurenci si je finale že priigral branilec Novak Đoković iz Srbije, ki čaka na boljšega iz dvoboja med Švicarjem Federerjem in Škotom Murrayjem. Đoković je v polfinalu premagal Španca Ferrerja s 6:2, 6:2 in 6:1. «To je bil eden najboljših nastopov v moji karieri,» je dejal Đoković.

gleških klubov, Manchester United, Chelsea, Arsenal, Manchester City in Liverpool. Milan je na 7. mestu (256,9), Juventus na 10. (195,4)

REAL PRED BARCELONO

MADRID - Prvo mesto največjih evropskih nogometnih zaslužkarjev zaseda španski nogometni velikan Real iz Madrida. Kraljevi klub je povišal prihodke iz sezone 2010/2011, ki so znašali 479,5 milijona evrov, in postal prvi klub, ki mu je uspelo prebiti magično mejo 500 milijonov, saj je zaslužil 512,6 milijona evrov. Drugo mesto zaseda Barcelona (483 milijonov evrov), tretji je Manchester United (395,9). V prvi deseterici je kar pet angleških klubov, Manchester United, Chelsea, Arsenal, Manchester City in Liverpool. Milan je na 7. mestu (256,9), Juventus na 10. (195,4)

400. NASTOP BENJAMINA RAICHA

nega pokala. Med drugim je osvojil dve zlati olimpijski kolajni, tri naslove svetovnega prvaka, 90-krat je stal na zmagovalnih stopničkah svetovnega pokala, bil pa je tudi zmagovalec skupnega seštevka svetovnega pokala. Zadnjo zmago je vknjižil pred slabim letom v Crans Montani.

KITZBÜHEL - Avstrijski smučar Benjamin Raich bo danes na superveleslalomu v Kitzbühlu opravil svoj 400. nastop na tekmah svetovnega pokala. Petintridesetletni Raich je s 36 zmagami v svetovnem pokalu najuspešnejši aktivni smučar, v karieri pa je med drugim osvojil že več kot 13.500 točk svetovnega pokala. Med drugim je osvojil dve zlati olimpijski kolajni, tri naslove svetovnega prvaka, 90-krat je stal na zmagovalnih stopničkah svetovnega pokala, bil pa je tudi zmagovalec skupnega seštevka svetovnega pokala. Zadnjo zmago je vknjižil pred slabim letom v Crans Montani.

ROKOMET - Na SP Slovenija danes ob 19.15 v polfinalu proti Španiji

Nimajo kaj izgubiti

Tako so se slovenski rokometarji veselili po zmagi proti Rusiji. Kako bo danes?

ANSA

»NAŠA MNENJA«

Enoglasno: Slovenija je veliko presenečnje

V športu se velikokrat porablja izraz »zgodovinski uspeh« po nepotrebnem. V sredo pa je slovenska rokometna izbrana vrsta po zmagi nad Rusijo v četrtfinalu svetovnega prvenstva v Španiji dosegla res zgodovinsko zmago, ki ne glede na končno uvrstitev presega srebrno kolajno, ki jo je Slovenija osvojila na evropskem prvenstvu leta 2004, ko je imela prednost domačega igrišča. Rokometna mrzlca se tako na sončni strani Alp le še stopnjuje. Po Savdski Arabiji, Južni Koreji, Poljski, Belorusiji, Srbiji v skupinskem delu, Egiptu v osmini finala in Rusiji v četrtfinalu, čaka danes Slovenijo najzahtevnejši dvoboj, ko bo ob 19.15 v Palauu St. Jordi v Barceloni igrala proti gostitelju Španiji. Najpomembnejši dogodek leta spremljajo tudi rokometni navdušenci in strokovnjaki pri nas. Med temi je tudi predsednik društva Pallamano Trieste prof. **Giuseppe Lo Duca**: »Nedvomno je Slovenija pravo presenečenje prvenstva. Gre za zelo solidno ekipo, a nisem pričakoval tako uspešnih nastopov. Zelo me je presenetil mladi Mačkovešek iz Izole, 206 centimetrov visoki 20-letnik. Trenerja Deniča dobro poznam, saj je igral tudi v Bologni. Opravil je odlično delo, ker igra ekipa z visokim tempom vseh 60 minut. Zmes izkušenih, kot sta Zorman in Prošt, njega res nisem poznal, ter mladih, je tokrat odlično uspela in menim, da tudi proti Španiji niso brez možnosti. Španci so bili v težavah na kar nekaj tekmah, tudi proti Nemčiji, ki ni več tista, kar je bila. Nemci plačujejo davek preštevilih tujcev v domačem prvenstvu. Po mojem bosta oba polfinala izenačena.«

Nekdanji reprezentančni vratar **Dušan Podpečan** je prvi del svetovnega prvenstva spremljal tudi v živo, saj je videl nekaj tekem Slovenije v Zaragozi: »Doslej je bila igra prepričljiva in učinkovita. S trdo obrambo in hitrim prenosom žoge, dokaj razpoznavna in brez nihanj od tekme do tekme in tudi med samo tekmo. Igralci se dovolj vrstijo, da so dovolj sveži na vseh tekmah. Odlično delo se vidi v rezultatih. Če si dober je tudi sreča na tvoji strani. Vratarji so vedno pod drobnogledom, saj gre vedno mimo njih žoga v gol. Če oni dobro opravijo svojo nalogo, je obrambi lažje in obratno. Brez dobrih vratarjev pa je dandanes nemogoče biti uspešni. In doslej sta Prošt in Škof res dobro branila.

Vsi polfinalisti so evforični. Razen Špancev so vsi še nepremagani. Škoda, da gramo proti domači ekipi, saj vem, da publika zna biti ekipi v veliko oporo. Mislim, da se lahko kosamo z njimi, čeprav so oni na domačem terenu favoriti.«

Trener Cimosi iz Kopra **Fredi Radojkovič**: »Smo prezačudoljni. Imamo kvalitetno ekipo. Mlado, saj se je gradila kar nekaj let. V ospredje je res prišla kvaliteta, predvsem pri mlajših igralcih, ki jih vodi izkušeni Zorman. Lani v Srbiji so napovedovali to, kar danes dokazujejo. Prišli so do polfinala, zdaj je logično, da si želiš še nekaj več. Na žalost so bili na preteklih velikih tekmovanjih domačini vedno favoriti, vsakič so prišli do finala. A ne glede na to, moramo biti zadovoljni, da se je mala Slovenija prebila med najboljše štiri. Tudi četrto mesto bi bil izjemen uspeh. Slovenija je homogena in mladi imajo veliko željo, saj niso še ničesar zmagali na članski ravni. Izjema sta le Zorman in Škof, ki sta osvojila evropsko srebro leta 2004. To je uspeh celotnega slovenskega rokometnega gibanja in dokaz, da se pri nas zelo dobro dela.«

Bivši igralec Pallamano Trieste in trener Alabarde ter zdaj pri novonastalem amaterskem športnem društvu Pallamano Opicina - Rokomet Opčine **Marko Sarđoć** je pred polfinalom nekoliko manj optimist: »Mislim, da bo Španija pretrd oreh. Nekateri Slovenci so poškodovani, drugi že vidno utrujeni. Španci igrajo pred domačim občinstvom, Slovenija pa je majhna država, tako da je težko pričakovati tudi pomoč s strani sodnikov. Verjetno bo finale med Španijo in Dansko. Vsekakor je to za Slovenijo že zgodovinski rezultat. Slovenski izbrani vrsti manjka 'nekaj kilogramov', a so zelo hitri in mladi. Proti Rusiji se je že videlo, da niso več tako hitri kot na prvih tekmah, a prepričan sem, bi lahko na prihodnjih velikih tekmovanjih lahko celo izboljšali uspeh s tega prvenstva.« (I.F.)

2 Slovenska moška rokometna reprezentanca, edina med slovenskimi ekipnimi športi z žogo, ki je dvakrat nastopila na poletnih olimpijskih igrah in osvojila kolajno na evropskih prvenstvih, je z uvrstitvijo v polfinale močno izboljšala svojo najboljšo uvrstitev na svetovnih prvenstvih. Do letošnjega turnirja je bila namreč najboljša v Nemčiji leta 2007, ko je zasedla deseto mesto.

GORSKO KOLESARSTVO - Lenaro Granfondo

Med 280 kolesarji tudi skupina Prosek Kontovel

Konec januarja je že dvanajstič zapored čas prve gorskokolesarske dirke na Tržaškem, ki med drugim sodi med tiste z največjo udeležbo. Lenaro Granfonco, kot so jo poimenovali organizatorji – skupina Vulcan – vsako leto privabi številne rekreativne kolesarje: letos so jih kljub snegu in dežju v nedeljo, 20. januarja, našli kar 280. Med njimi je bila tudi skupina slovenskih kolesarskih navdušencev, ki se združuje v skupini Mountain bike Prosek Kontovel. »V bistvu je skupina nastala na facebooku in služila predvsem dogovarjanju za nedeljske izlete po Krasu in okolici, letos prvič pa smo vsi nastopili na tekmi pod tem imenom in s priložnostnimi majicami,« je pojasnil Tomaž Čefuta s Proseka, 25 let, ki je bil na tekmi najboljši. 34 kilometrske progo od Boršta vse do vrha Volnika z 800 metri višinske razlike je prevozil v manj kot dveh urah (1:59,24) in med kolesarji, ki redno tekmujejo, osvojil visoko 6. mesto. »V težkih razmerah, blatu in ledenih lužah, me je visoko mesto kar presenetilo, vendar sem se za to dirko pripravljaval leto dni,« je dodal Čefuta, ki

Priložnostna majica

se bo bržkone odločil, da se bo v tej sezoni pridružil »pravemu« kolesarskemu društvu, kar bi mu omogočilo, da bi lahko tekmoval tudi na uradnih tekmah. Več smole je imel Miran Bole, sicer košarkar Bora Radenske, ki je zaradi okvare na kolesu pristal na 39. mestu, Marko Iskra pa je bil 64. S skupino Prosek Kontovel so nastopili še Mitja Kemperle, Emil Bukavec (sicer

Tomaž Čefuta na cilju

pomožni trener Bora Radenske), Diego Pozar in Denis Nanut. »Nismo vsi Prosečani in Kontovelci, vendar se je to ime kar prijel,« je dlje časa se družimo in prirejamo različne izlete. Največkrat se povzpemo na Slavnik, Nanos, Vremščico, šli smo tudi na Snežnik,« je še dodal Čefuta, ki že načrtuje nastop na Dolomiti Superbike in Sella Ronda hero. (V.S.)

SKOKI Jaka Hvala svetovni prvak med mladinci

LIBEREC - Slovenski smučar-ski skakalec Jaka Hvala je na mladinskem svetovnem prvenstvu v Liberecu osvojil naslov najboljšega. Devetnajstletni Primorec je v prvi seriji skočil 103 metre, v finalu pa meter manj. Za Hvalo je to druga medalja na MSP, lani v turškem Erzurumu je osvojil srebro.

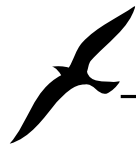
KITZBÜHEL - V Kitzbühlu je vse pripravljeno na moški alpski »Wimbledon«. Danes bo na sporedu superveleslalom (ob 11.30). Med favoriti sta Italijana Matteo Marsaglia in Werner Heel. Po štirih tekmah v tej disciplini je pred njima le Aksel Svindal. Norvežan je zbral doslej 280 točk, Marsaglia jih ima 209, Heel pa 150.

AFRIŠKI POKAL - Skupina B, 2. krog: Gana - Mali 1:0, Nigerija - Kongo 0:0. Vrstni red: Gana 4, Mali 3, Kongo 2, Nigerija 1.

JUVENTUS - Turinski klub je najel španskega napadalca Llorentea, ki pa bo zanj igral šele v prihodnji sezoni. Igralec Athletica Bilbao in španski reprezentant je podpisal štiri letno pogodbo za 4,5 milijona evrov plače na leto.

ATLETIKA - Nekdanji olimpijski prvak in svetovni rekord v teku na 110 m z ovirami Kubanec Dayron Robles ne bo več tekmoval.

EVROLIGA - Top 16, Alba Berlin - Brose Baskets Bamberg 82:63 (Nachbar 33 minut, 15 točk, 2 skoka, 2 podaji za Bamberg), Caja Laboral - Barcelona Regal 79:90 (E. Lorbek 26 minut, 9 točk, 5 skokov, 3 podaje za Barcelono), Maccabi - Olympiacos Pirej 77:78, Fenerbahçe Ülker - Himki 85:82. Danes: Montepaschi Siena - Besiktas

OSKARJI PD: TAKO DOSLEJ

Oskarje za naše najboljše športnike v ekipnih panogah podeljujemo dvanajstič. Doslej jih je v članski kategoriji prejelo osem različnih košarkarjev, šest nogometašev, sedem odbojkarjev in pet odbojkaric. Rekord po številu prvih mest je odbojkarica Zaleta Sabrina Bukavec, po trikrat so jih prejeli košarkar KK Bor Ivan Kralj, nogometaš ŠD Juventina Cristian Devetak in odbojkar OK Aleš Feri.

Razglasitev letošnji zmagovalcev v prihodnji športni prilogi, nagrajevanje v torek, 29. januarja ob 18.30 v ZKB na Opčinah

DOLOČILI URNIKE ZAOSTALIH TEKEM PRIHODNJEGA TEDNA

Deželna nogometna zveza je določila urnike zaostalih tekem prejšnjega kroga, ki jih bodo nadoknadili v sredo, 30. januarja po sledečem sporedu: 14.30 Romana - Breg; 20.00 Aquileia - Primorje; 20.30 Roinaese - Zarja.

Športni sodnik je s prepovedjo igranja za en krog diskvalificiral Thomasa Beltrameja (Juventina), Alessia Colello (Sovodnje) in Mocheleja Meolo (Primorec).

PAOLA CIGUI MED GLAVNIMI FAVORITKAMI

tanco. Cigujeva pa nestrpno čaka začetek prvenstva, ki se bo začelo čez 10 dni.

COLUMBIA - Paola Cigui, nekdanja igralka Gaje, tačas študentka na ameriški univerzi Columbus State, sodi po mnenju teniških trenerjev med šest favoritk letošnje sezone v konferenci Peach Belt: vključena je bila torej v konferenčno reprezentanco.

NAŠ POGOVOR - Novogoričanka Ana Bucik na startu 49. zlate lisice

»Izkoristili smo cel dan«

V smučarski karavani v Mariboru bo nastopila tudi Novogoričanka Ana Bucik. Za še ne 20-letno smučarko (rojstni dan praznuje 21. julija) bo to peti in šesti nastop na tekmi svetovnega pokala, redno pa tekmuje na tekmah evropskega pokala. Svojo smučarsko pot je začela pri domačem društvu SK Gorica.

Doma ste iz Nove Gorice, ki v bližini nima smučišč. Kako se je torej vse začelo?

Z očetom, učiteljem smučanja, in ostalo družino smo od vedno veliko smučali, tudi v Dolomitih. S tem sem dobila smučarsko širino in neko drugo perspektivo kot ostali. V primerjavi z ostalimi, ki so trenirali na kolih in se posvečali sami tehniki, sem jaz v mlajših kategorijah nabirala tudi veliko kilometrov in drugačne izkušnje, kar mi daje še danes dobro podlago. Z vstopom v osnovno šolo sem se pridružila klubu in tekmovalcem, še do srednje šole pa sem veliko smučala s starši.

Zaradi oddaljenosti Nove Gorice od smučišč pa najbrž niste trenirali toliko kot ostali »gorski« klubi?

Prav gotovo smo imeli manj smučarskih dni kot ostali, res pa je, da smo vsakič izkoristili celoten dan in ostale uspeli dohiti. Trenirali smo od 9. do 16.00, tudi po dve disciplini v istem dnevu. Ostali pa so trenirali manj, tudi po dve uri dnevno.

Kdaj pa se je zgodil preskok med najboljšo slovenske smučarke? Spominjamo se, da ste tekmovala tudi na rekreativnih tekmah Primorskega pokala ...

Tam sem se šele uvajala, poskušala, kako bi vse to izgledalo. Na nekaj tekmah sem zmagala, kar me je še bolj posrkalo v ta šport. Na začetku smo si sicer zastavili, da bomo trenirali in videli, kaj bo. Rezultati pa so bili najbrž hitro celo boljši, kot smo pričakovali, in tako ugotovili, da se spleča trenirati in vložiti še več truda.

Kdaj pa ste prestopili v reprezentanco?

Kot starejša deklica, ko sem obiskovala 9. razred, sem nastopila na mednarodni tekmi v Val D'Iseru in tam zmagala v slalomu in bila 3. v superveleslalomu. Na podlagi tega rezultata sem bila uvrščena v reprezentanco C in tu se je zgodil preskok. Že prej pa sem bila v državni reprezentanci, v katero si se uvrstil na podlagi državnih tekem.

Zaključili ste gimnazijo v Novi Gorici, letos pa ste vpisani na fakulteto za fiziko in matematiko. Kako ste že kot dijakinja vse to usklajevala?

Veliko sem se učila na terenu, sicer pa sem imela status športnika. Veliko sem morala nadoknaditi spomladi, ob koncu sezone. Letos sem se sicer odločila, da se bom posvetila smučanju, študij na fakulteti pa je ob strani.

Letos tekmuje predvsem v evropskem pokalu, štirikrat pa ste že okusili tudi tekme svetovnega pokala. Ali je med pokalom velik razkorak?

Razlika sigurno je, se pa velikokrat tudi zgodi, da se tekem evropskega pokala udeležujejo deklata, ki sicer tekmujejo v svetovni karavani. Na svetovnem pokalu je seveda konkurenca večja, in ni smučarke, ki te ne more prehiteti. Obenem pa je tiste, ki imajo številko 25 in več, možno prehiteti. Na tekmah svetovnega pokala je odločilna številka in pa samozavest: tekmuješ namreč s smučarkami, ki so ti

Ana Bucik je letos najboljše rezultate dosegla v slalomu: na evropskem pokalu v Curchevelu je bila 5., zdaj jo čaka mariborska tekma svetovnega pokala. V otroških letih je nekajkrat nastopila tudi na Primorskem pokalu

bile vzornice, zato je na začetku kar nekaj treme. Ritem in težavnost prog pa so med pokalom primerljive.

Specializirana ste za tehnične discipline, tekmuje pa tudi v hitrih ...

Tako je. V naslednjem mesecu bom tekmovala na kar nekaj tekmah v hitrih disciplinah. Verjamem, da lahko tudi v superveleslalomu dosežem dober rezultat, kar pa za smuk ne velja.

Kateri pa so letošnji cilji v evropskem pokalu?

V slalomu želim obdržati mesto med najboljšo petnajsterico, v veleslalom, kjer imam slabšo startno številko, pa mesto med prvih 30.

Konec tedna boste nastopili na zlati lisici. Kaj pričakujete na domačem terenu?

Veleslalom bom vzela kot dober trening za slalom, čeprav lahko tudi tam pokažem dober nastop. V slalomu pa si želim, da bi bila čim bližje trideseterici, morda tudi med njo.

Kako mlajše tekmovalke doživljate uspehe Tine Maze?

Sigurno je vrhunska smučarka. Spremljamo jo z navdušenjem. Ponosni smo, da je Slovenka.

Z Mazejevo ne trenirate, čeprav bi bilo najbrž za vas to enkratna priložnost za napredek ...

Z njo nikoli ne treniramo, tudi na tekme ne gremo skupaj. Stika torej nimam. Od nje se zavejam, da moram naučiti toliko, ko bi se lahko, če bi bila v ekipi.

V Kanadi bo mladinsko svetovno prvenstvo, kjer boste nastopila zadnjič. Najbrž so pričakovanja visoka ...

Tako je. Predvsem v slalomu so pričakovanja visoka, morda tudi stopničke, kar pa bo odvisno od dnevnih forme in ostalih dejavnikov, v veleslalomu in superveleslalomu pa pričakujem uvrstitev med petnajsterico. Ali bom nastopila na članskem SP, pa še ne vem.

Ali je možno, da bi tekmovali izključno na tekmah svetovnega pokala že naslednjo sezono?

Za ta preskok bo treba še malo počakati. Nima smisla, da bi tam tekmovala le zaradi udeležbe. Cilj pa je, da bi nekoč tekmovala izključno na tekmah najvišjega ranga.

Veronika Sossa

KOŠARKA - Deželna C-liga

Bor Radenska drevi, Breg in Kontovel jutri

V deželni C-ligi bodo prvi na igrišče stopili igralci Bora Radenske, ki jih tekma proti San Danieleju čaka že danes ob 20.30 na Stadionu 1. maja v Trstu, saj ga bo posnela televizijska mreža FvgSportChannel. Popovičevi fantje se želijo predvsem odolžiti za medlo predstavbo in poraz iz prejšnjega kroga proti Latisani, odločno ciljajo tudi na osvojitve prepotrebnih točk v boju za obstanek. Na tekmi proti izkušeni ekipi bodo v popolni postavi.

Breg pa bo igral jutri ob 20.30 v Dolini proti Romansu, ki ga je letos srečal že dvakrat. V rednem kro-

gu prvenstva ga je premagal, v deželnem pokalu pa izgubil, takrat pa nastopil s okrnjeno postavo. Trener Kladnik meni, da so vsekakor favoriti: na razpolago bo imel tudi Ferfoglio, še vedno pa ne bo Robbe. »Nasploh nam ležijo klasične ekipe, z nižjimi branilci in visokimi centri. Pričakujemo torej zmago,« je zaključil trener.

Kontovel v D-ligi bo jutri ob 18.00 gostil tržaški Santos. Še vedno ne bo poškodovanih organizatorjev igre, spremljevalec Jan Godnič pa kljub temu meni, da so v njihovem dometu, čeprav je Santos v prvem delu visoko zmagal.

KOŠARKA - Dom Mark po 1. delu goriške skupine promocijske lige

Za konec padel vodilni

Z zmago proti vodilnemu in doslej nepremaganemu GoBasketu utrdili položaj tik pod vrhom

Go4basket - Dom Mark 900 51:54 (17:17, 27:27, 41:41)

Dom: Voncina 3, Fabrisin, Terčič nv, Zavadlav M. 6, Cej, Zagorc 15, Abrami 12, Susič 7, Collenzini 1, Graziani, Kos 7, Zavadlav G. 3. PON: Zavadlav M. 3T: Zagorc 3 in Zavadlav G. 1. Trenerja: Jan Zavrtanik in Eriberto Delisanti.

Dom je zaključil prvi del prvenstva s prestižno in pomembno zmago proti vodilnemu. Zavrtanikovi varovanci so vzeli skalp Go4Basketu, ki je bil neporažen že poldrugo leto. Tudi odbornik nasprotnikov je čestital rdečim, češ da so jim zadali prvi poraz po petintridesetih zaporednih zmagah. Tekma pa je bila vseskozi izenačena in do zadnje sekunde je bil končni zmagovalac negotov. O veliki izenačenosti pričajo tudi delni izidi prvih treh četrtin (17:17, 10:10, 14:14), kar je prava redkost v košarski. V zadnjih desetih minutah pa je na igrišču prevladala prava igra živcev. Po zaslugi trojke, ki se je odbila od table, je Go4Basket dve minuti pred koncem povedel s štirimi točkami razlike, kar je bila tudi najvišja prednost na tekmi. V naslednjem napadu je odgovoril Abrami, nato pa so domovci izenačili z uspešnim izvajanjem prostih metov. S prostimi meti so tudi povedli in obdržali mirno kri do rezultata 54:41, ko je manjkalo šest sekund do konca tekme. Nasprotnikov poslednji poskus za izenačenje pa se je odbil od obroča. Za zelo pomembno zmago si tokrat zaslužijo pohvalo prav vsi domovci, saj so pokazali večjo željo do zmage od nasprotnikov. (av)

Nepopolni vrstni red po 1. delu: GOBasket 14, Dom

mark 12, Atletismo in Salet 10, Villesse 8, Dinamo GO 6, Isontina 4, Olimpija GO 2, TNT BasketGo 0. (GOBasket, Dom in Salet s tekmo več).

DANES - Tržaška skupina: ob 21.15 v Nabrežini: Sokol - Libertas A

UNDER 17 DRŽAVNI

Jadran ZKB - Azzurra 64:70 (13:19, 35:37, 45:53)

Jadran: Krevatin n.v., Peric 8, Coloni 2, Regent 0, Sardoč 12, Škabar n.v., Kojanec 0, Ridolfi 18, Danieluzzo n.v., Ušaj 17, Daneu 5, Tulliač 0. Tri točke: Ridolfi 3, Ušaj 1. SON: 24, PON: Sardoč in Daneu.

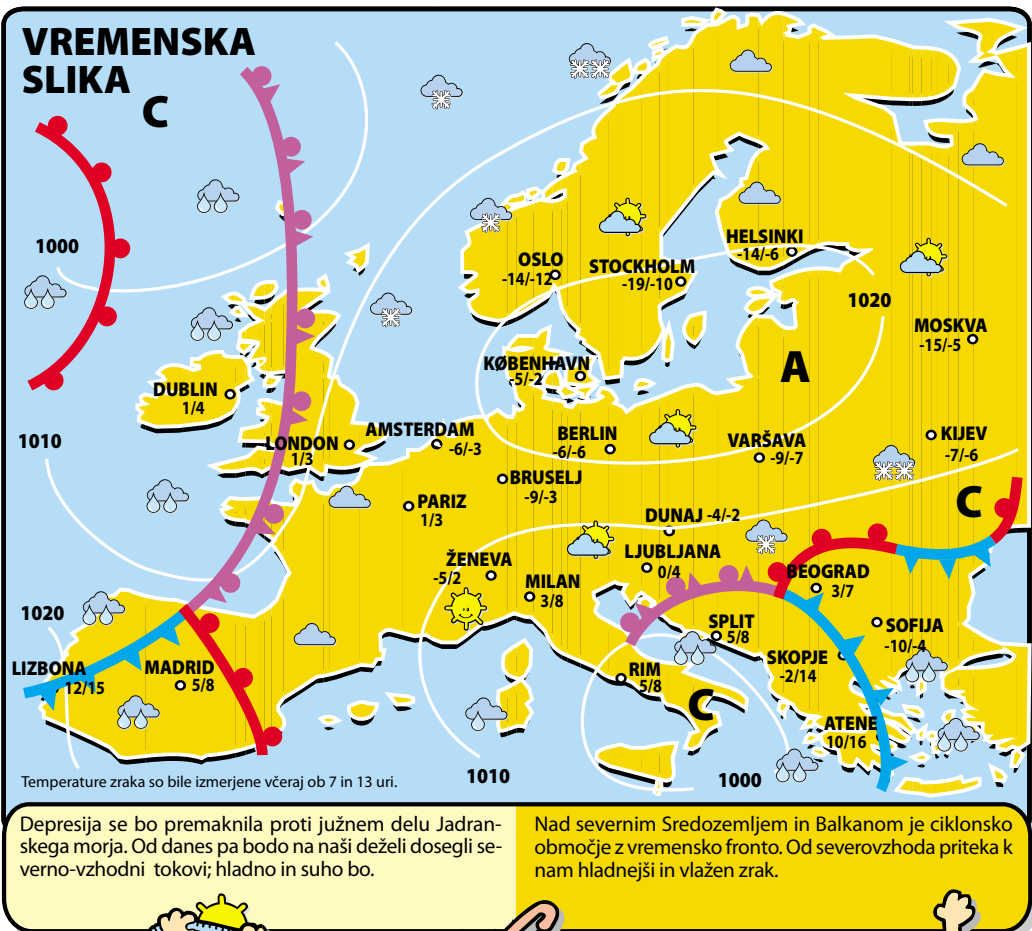
Jadran je proti prvouvrščeni in še neporaženi Azzurri zaigral zelo prepričljivo; škoda, da je z lastnimi napakami (v končnici je zgrešil tri lahka polaganja in nekaj prostih metov) zapravil priložnost za zmago. Varovanci Lazarevskega so se dobro pripravili na agresivno obrambo nasprotnikov, s kolektivno igro in hitrimi podajami pa so si priigrali tudi prednost v napadu. Trener je bil z igro zelo zadovoljen in pohvalil vse igralce. Napredek je viden: na prvi tekmi je Azzurra že v prvem polčasu povedla 50:18.

Vredni red: Azzurra* 22, Pall. Ts* 18, Jadran 12, Fogliano** in Don bosco* 10, Team 98 8, Arditia 6, Breg* 4 (* s tekmo, ** z dvema tekmama manj).

primorski_sport

facebook

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.34 in zatone ob 17.01
Dolžina dneva 9.27

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 15.42 in zatone ob 6.03

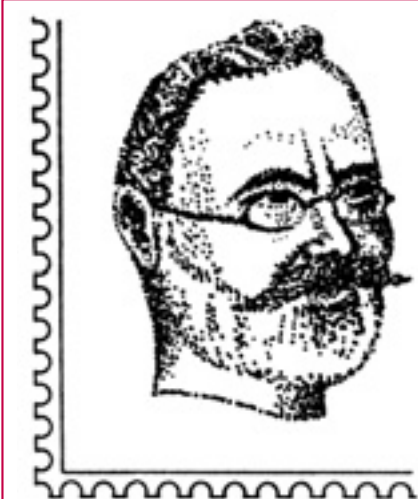
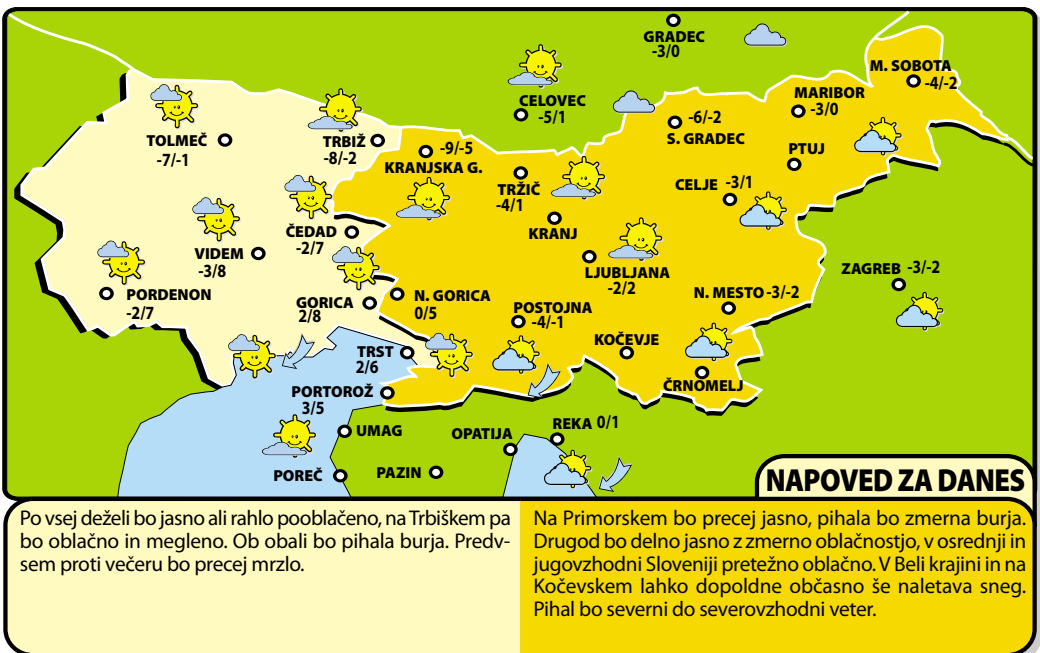
PLIMOVANJE
Danes: ob 3.30 najnižje -12 cm, ob 9.11 najvišje 45 cm, ob 15.57 najnižje -64 cm, ob 22.29 najvišje 34 cm.
Jutri: ob 3.56 najnižje -14 cm, ob 9.37 najvišje 46 cm, ob 16.22 najnižje -65 cm, ob 22.56 najvišje 37 cm.

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo obremenjen, v noči bo splošna obremenitev slabela. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje je razgibano, temperatura morja 10,6 stopinje C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)	
Kanin - Na Zlebeh ...	200
Piancavallo ...	120
Vogel ...	135
Forni di Sopra ...	110
Kranjska Gora ...	80
Zoncolan ...	80
Krvavec ...	100
Trbiž ...	150
Cerkno ...	80
Osojčica ...	90
Rogla ...	90
Mokrine ...	150
Mariborsko Pohorje ...	45
Podkloster ...	70
Civetta ...	180
Bad Kleinkirchheim ...	50

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Postiljon

Zgodovina tržaške pošte

V prostorih tržaškega poštnege muzeja v pritličju glavne poštne palače je v teh dneh odprta zanimiva razstava o zgodovini tržaške pošte od leta 1719 do konca prve svetovne vojne. V današnji rubriki bomo objavili prvi del zapisa o tej razstavi, drugi del

pa bo na vrsti v prihodnji številki. Razstava, ki sta jo pripravila Chiara Simon in Tržaško numizmatično društvo, bo odprta do 11. februarja po urniku poštnege urada.

Zgodovina pošte se je začela v Perziji in Babilonu približno v drugem tisočletju pred Kr. Tudi na Kitajskem so v 7. stoletju pred Kr. že poznali pošto službo, se pravi prenašanje in dostavljanje pisanih sporočil, prenos paketov in celo pošiljanje denarja.

Začetek moderne poštne službe v Evropi pa sega v 13. in 14. stoletje,

ko so si razne univerze izmenjavale pisma, sporočila, knjige in dokumente. Temu sistemu pravimo danes Univerzitetna pošta. Nekaj podobnega so si organizirali evropski trgovci in njihovemu sistemu pravimo Pošta trgovcev. V tej rubriki smo pred leti navedli nekaj podatkov o prvem uradnem pooblastilu cesarja Maksimilijana I. leta 1489 družini Tasso iz Bergama za prenašanje in razdeljevanje pošte proti plačilu. Družina Taxis (tako so si kasneje spremenili priimek) je na ozemlju Avstrije skrbela za področje Dunaja in Innsbrucka. V Gradcu pa je za pošto službo skrbela družina von Paar.

Leta 1722 je Avstrija podržavila pošto službo in prav grof Paar je postal prvi poštni minister.

Trst, Gorica in Primorska so spadali pod upravno ureditev Štajerske in Gradca. Nekaj let prej, 18.marca 1719, je cesar Karel VI. podpisal dekret, da Trst postane prosto pristanišče. S tem se je začel zelo hiter in obsežen razvoj mesta in vseh možnih področjih: od trgovine do urbanistike in od priseljevanja do umetniškega ustvarjanja.

Do takrat je bilo vodstvo poštne

uprave za vse Primorje v Gorici, saj je bil Trst majhno mestce z nekaj tisoč prebivalci. Gorica pa je bilo v Avstriji znano mesto, primerno za poletne počitnice in letovanja. Imenovali so jo celo avstrijska Nica.

Prvi tržaški poštni urad je bil v pritličju hiše v starem mestu. Ker so se po letu 1719 tudi potrebe poštne službe v mestu hitro večale, je poštna uprava na Dunaju leta 1749 najela pritličje v palači terezijanske četrti (danes je tam sedež Assicurazioni Generali) in tam so uredili Haupt Postwagen Direktion. Zaradi povečanega prometa, predvsem pa zaradi hitrega uveljavljanja novega pristanišča so le nekaj let kasneje, leta 1756, pod Marijo Terezijo, prenesli glavno pošto upravo iz Gorice v Trst.

Nove poštne tarife

V prejšnji številki naše rubrike smo poročali, da so se decembra v Sloveniji močno zvišale poštne pristojbine za pošiljke v mednarodnem prometu. Zvišale pa so se tarife tudi v notranjem prometu, a veliko manj. Znamka za standardno pismo (vrednost A) je prej veljala 0,24 €, zdaj pa znaša 0,27 €. Znamka za navadno pismo do 20 g (vrednost B) je stala 0,28 €, zdaj pa znaša 0,31 €, za navadno pismo od 20 g do 50 g pa je ostala cena 0,34 € nespremenjena.

Kot bi se zmenili, so 1. januarja letos zvišali poštne cenike tudi v Italiji. Znamka za pismo do 20 g v notranjem prometu je stala 0,60 €, zdaj pa velja 0,70 €. Za pisma med 20 g in 50 g je bilo treba plačati 1,40 €, po novih tarifah pa stane zdaj 1,90 €.

Dodatek k znamki za priporočeno pismo do 20 g stane zdaj 3,60 €, za pismo od 20g do 50 g pa 4,65 €.

V mednarodnem prometu je za cono 1 (Evropa in Sredozemlje) znamka za pismo do 20 g stala 0,65 €. Po no-

vih tarifah pa stane 0,85 €. Za pisma med 20 in 50 g je znamka stala 1,45 €, nove tarife pa predvidevajo 2,60 €. Očitno je gospodarska kriza posegla tudi na pošto območje.

Znamke v Doberdolu

Župnija v Doberdolu, ki jo vodi župnik Ambrož Kodolja, je pred leti in sicer decembra 2010 izdala ovojnico in osebno znamko z vrednostjo A posvečeno župnijski cerkvi sv. Martina. Osebnostne znamke izdaja pošta Slovenije. Na zadnji strani ovojnice so navedeni tudi osnovni podatki o tej cerkvi. Cerkev je leta 1758 posvetil goriški nadškof Karel Mihael Attens. V prvi svetovni vojni je bila poškodovana. Obnovili so jo leta 1925. Poleg raznih umetniških slik v cerkvi krasi pročelje od leta 1997 mozaični triptih. Na njem so upodobljeni župnijski zavetniki s sv. Martinom na konju. Na slikah se prepletajo slovenski napisi.

Priprave doberdolski župnik je pred dobrim mesecem naročil dve novi osebni znamki z vrednostjo A in C, na kateri je prikazan prav del mozaika s sv. Martinom na konju in z berčem, ki sprejema kos plašča. Viden je napis: Sveti Martin, uči nas dobrote. Poleg dveh znamk je župnija izdala tudi ovojnico s celotnim mozaikom.

Razstava v Trzinu

Kot vsako leto, letos je na vrsti že dvajseta izvedba, prireja filatelistično društvo Monfalconese v Trzinu v pustnem času razstavo otroških risb na temo pusta in ob njej filatelistično razstavo svojih članov. Letos so se risarskega natečaja udeležili učenci osnovne šole Toti in srednje šole Randaccio s 115 risbami. Risbe in filatelistične zbirke članov društva bodo na razstavi v Trzinu v centru Emisfero od sobote, 2. do srede, 13. februarja.

V soboto, 2. februarja, bo na razstavi od 10. do 16. ure odprto tudi pošto okence, kjer bo na razpolago umetniška razglednica, osebna znamka in poseben poštni žig. Osebno znamko je društvo naročilo v Sloveniji, narisal pa jo je Gianluca Bacci, učenec 1. razreda srednje šole v Trzinu.

OZ kluba Košir

Upravni odbor Slovenskega filatelističnega kluba »Lovrenc Košir« sporoča, da je njihov redni občni zbor sklican v sredo, 6. februarja ob 18.00 v prvem sklicu in ob 18.30 ob drugem sklicu. Po predsedniškem in tajniškem poročilu bo sledilo poročilo blagajnika. Sledila bo diskusija. Govorilo se bo tudi o letošnjem praznovanju 60. obletnice ustanovitve kluba. Člani bodo proslavili svoj jubilej z večjo razstavo konec maja na Opčinah. Občni zbor bo tudi priložnost za vse, ki jih delovanje kluba zanima, da se ga udeležijo in postanejo njegovi člani ali članice.

Letos jih izpolnjujemo 110

Izkoristite tudi vi posebne ponudbe
ob tej obletnici

*Lepa
zgodba!*
1903~2013

AKCIJA JE VELJAVNA SAMO JUTRI **26.** JANUARJA

26. oktobra 2013 bodo
zadruge Cooperative Operaie
izpolnile 110 let.

Praznovati začnemo že danes
in vsak 26. dan v mesecu
s posebnimi ponudbami
v znamenju te obletnice.

0,99 €

-40%

Sir Parmigiano Reggiano

Zoren 24 mesecev
namesto 1,75 € za 100 g
9,90 € za kg

0,26 €

Artičoke
za kos

Akcija velja do porabe zalog. Možne so napake v tisku. Slike so simbolične.

www.coopts.it

COOP
COOPERATIVE OPERAIE